

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Lahti University of Applied Sciences

Yrityksen tilinpäätösanalyysi

Case: Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden ala
Liiketalouden koulutusohjelma
Taloushallinto
Opinnäytetyö
Kevät 2015
Joonas Kainulainen

Lahden ammattikorkeakoulu
Koulutusohjelma

KAINULAINEN, JOONA:

Tilinpäätösanalyysi
Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy

Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdon opinnäytetyö, 61 sivua, 15 liitesivua

Kevät 2015

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tarkoituksena on laatia tilinpäätösanalyysi Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy:lle, sekä selvittää taloudellisen tilanteen analysoinnissa käytettävän tilinpäätösanalyysin periaatteita. Tutkimuksen aineistona käytettiin toimeksiantajayrityksen tilinpäätöstietoja vuosilta 2009–2014. Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy on lvi- ja sähköalan yritys, jonka toimipiste sijaitsee Lahdessa.

Opinnäytetyön tavoitteena on verrata yrityksen toimintaa toimialan muihin yrityksiin tarkasteluvuosien aikana, sekä selvittää kuinka yrityksen talous on kehittynyt tuona aikana.

Teoriaosuudessa käydään läpi tilinpäätös, tilinpäätösanalyysi sekä tilinpäätösanalyysiin liittyvät tunnusluvut. Toimialavertailussa käytetään Finnvera Oyj:n julkaisemia toimialan tilinpäätöstietoja, joiden pohjalta verrattiin yrityksen kannattavuutta, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta tunnuslukujen avulla. Työssä tiedot ja kuvaajat luotiin Excel-ohjelmiston avulla ja tavoitteena on, että yritys pystyisi käyttämään ja päivittämään työkalua halutessaan tulevaisuudessa.

Tilinpäätösanalyysin perusteella kohdeyrityksen taloudellinen tila oli kohtuullisen hyvä. Yleisten vertailuarvojen mukaan kohdeyrityksen kannattavuus sekä maksuvalmius olivat kohtuullisella ja vakavaraisuus hyvällä tasolla. Toimialavertailussa kohdeyritys sijoittui lähes kaikissa tarkastelukohteissa mediaanin lähituntumaan. Ainoa merkittävästi heikko vuosi oli 2013, jolloin toiminta laski tappiolliseksi. Tilanne kuitenkin korjaantui heti seuraavana vuonna, jolloin kohdeyritys teki parhaan tuloksensa koskaan.

Tulevaisuudessa kohdeyrityksen olisi hyvä parantaa kulujen kirjaamista ja kohdistaa ne tarkemmin eri projekteihin ja töihin. Tietojen pohjalta voisi olla mahdollista löytää tehokkaita ja tuottavia vaihtoehtoja oman kilpailullisen aseman parantamiseksi.

Asiasanat: tilinpäätösanalyysi, kannattavuus, maksuvalmius, vakavaraisuus

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Studies

KAINULAINEN, JOONA:

Financial Statement Analysis
Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy

Bachelor's Thesis in Financial Management, 61 pages, 15 pages of appendices

Spring 2015

ABSTRACT

The main purpose of this thesis was to create a financial statement analysis to Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy and to investigate the principles of financial statement analysis. The materials of this study consist of the company's financial statements from the years 2009-2014. Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy works in the HVAC and electrical installation industry and it is located in Lahti. The aim of this study was to analyze how the company had developed financially in the period of investigation and how the company had managed compared to their competition.

The theory part of this thesis discusses the financial statement, financial statement analysis and the key figures that are part of the analysis. The materials that were used in the comparison of companies were provided by Finnvera Oyj. Based on the material it was possible to compare the profitability, liquidity and solvency of the companies. The graphs and data were produced with an Excel-based tool which the company can use later if needed.

Based on the financial statement analysis, the company's financial state was reasonable. A comparison of the reference values showed that the company's profitability and liquidity were moderate and solvency was good. The key ratios in the comparison indicated that the company's values were close to the median in almost every category. The only weak year was 2013 when the business was unprofitable. The situation improved in the following year when the company made their best result so far.

In the future the company should focus more on their expenses and target them more specifically to individual projects and contracts. In this way, new effective and productive options can be found to improve the company's competitiveness.

Key words: financial statement analysis, profitability, solvency, liquidity

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	Aiheen taustaa	1
1.2	Tutkimuksen tavoite ja rajaus	2
1.3	Tutkimusmenetelmät	3
1.4	Opinnäytetyön rakenne	4
2	TILINPÄÄTÖSANALYYSIN AINEISTO	5
2.1	Kirjanpito ja tilinpäätöstiedot	5
2.1.1	Tuloslaskelma	7
2.1.2	Tase	9
2.1.3	Liitetiedot	10
2.2	Tilinpäätösanalyysin rakenne	11
2.3	Trendianalyysi ja kassavirtalaskelma	13
2.4	Tilinpäätösanalyysin aineisto	15
2.5	Oikaisut tilinpäätösanalyysiä varten	16
2.5.1	Oikaistu tuloslaskelma	17
2.5.2	Oikaistu tase	18
3	TILINPÄÄTÖSANALYYSIN TUNNUSLUVUT	19
3.1	Yleistä tunnusluvuista	19
3.2	Kannattavuuden tunnusluvut	20
3.3	Vakavaraisuuden tunnusluvut	24
3.4	Maksuvalmiuden tunnusluvut	27
3.5	Tehokkuuden tunnusluvut	29
3.6	Kiertoajan tunnusluvut	30
4	TILINPÄÄTÖSANALYYSI KOHDEYRITYKSESTÄ	32
4.1	Alkutiedot analyysista ja toimialasta	32
4.2	Kannattavuus	35
4.3	Vakavaraisuus	40
4.4	Maksuvalmius	42
4.5	Tehokkuus	44
4.6	Kiertoaika	48
4.7	Trendianalyysi	50
4.8	Kassavirtalaskelma	54
4.9	Johtopäätökset	56

5	YHTEENVETO	57
	LÄHTEET	60
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

1.1 Aiheen taustaa

Yrityksen taloudellisen tilan tunnistaminen kuuluu johdon tärkeimpiin tehtäviin. Ainoastaan tuloksen arviointi ei välttämättä vielä kerro kaikkea yrityksen todellisesta vakavaraisuudesta tai maksukykyisyydestä. Tästä johtuen yrityksen kokonaistilanteen arvioiminen tilinpäätösanalyysin avulla antaa yrityksen toimintaedellytyksistä paljon tarkemman kuvan.

Tilinpäätösanalyysin päätehtävänä on antaa yrityksen taloudellisesta tilasta mahdollisimman tarkka kuva. Tilinpäätösanalyysin tavoitteena on myös saada yritysten eri toimikaudet vertailukelpoiksi keskenään. Analyysin pohjalta voidaan laskea erilaisia tunnuslukuja, joiden avulla yrityksen tilannetta voidaan tarkastella tai verrata muiden yritysten lukuihin. Vertailua tehtäessä täytyy kuitenkin muistaa, että tulokset ovat vain suuntaa antavia ja vertailukelpoisia vain saman kokoluokan ja toimialan yrityksissä.

Tiedon tarve yrityksen taloudesta on hyvin monipuolista, minkä vuoksi tilinpäätösanalyysijä tehdään monin eri tavoin. Laajuus vaihtelee koko toimialan kattavasta analyysistä yksittäisen yrityksen yksittäisiin tunnuslukuihin. Tavallisimpia analyysijä ovat:

- *Toimiala-analyysien* tarkoituksena on arvioida koko toimialan menestystä ja toimintaedellytyksiä. Toimialatilastoja tuottavat erilaiset toimialaorganisaatiot, rahoituslaitokset, KTM, korkeakoulut ja monet muut tahot. Toimialatilastojen avulla voidaan tehdä johtopäätöksiä koko alan tilanteesta ja suhteuttaa yksittäinen yritys toimialaansa
- *Yritysanalyysillä* tarkoitetaan koko yrityksen toiminnan analyysia. Laajimmillaan se kattaa paitsi talouden, johdon, järjestelmät, muut resurssit, tuotteet ja kilpailuaseman, myös yrityksen toimintaympäristön ja sen kehitysnäkymät
- *Perinteinen tilinpäätösanalyysi* kohdistuu yksittäiseen yritykseen tai konserniin. Se perustuu tilinpäätöksestä laskettaviin tunnuslukuihin ja niiden tason arviointiin.

- *Sijoitusanalyysit* liittyvät ulkopuolisen pääomasijoittajan intresseihin. Lainanantajan mielenkiinto keskittyy pääomarakenteen terveyteen, tuleviin kassavirtoihin ja niiden riittävyyteen lainojen hoitoon.
(Salmi 2006, 114.)

Tämä tilinpäätösanalyysi tehdään yhteistyössä yrityksen kanssa, joka tarjoaa asiakkailleen kiinteistöautomaation ja ilmastoinnin erityisosaamista. Aikaisemmin kohdeyrityksestä ei ole tehty tilinpäätösanalyysiä. Yritys on kuitenkin luonnollisesti kiinnostunut siitä, kuinka yrityksen kannattavuus, maksuvalmius ja vakavaraisuus ovat kehittyneet viime vuosien aikana. Analyysiin käytettävä materiaali, eli tilinpäätöstiedot, tuloslaskelmat ja taseet, saatiin yrityksen tilitoimistolta.

1.2 Tutkimuksen tavoite ja rajaus

Tutkimuksen tavoitteena on se, että kohdeyritys saa tietoa siitä, miltä sen toiminta näyttää tunnuslukujen valossa. Lisäksi tutkimuksen avulla kohdeyritys saa tietoa siitä, kuinka se on pärjännyt verrattuna muihin saman toimialan yrityksiin. Tutkimuksen pohjana on käytetty vuosien 2009–2014 tilinpäätöstietoja. Niiden tietojen pohjalta on yrityksen toiminnasta tehty tilinpäätösanalyysia varten tunnusluvut. Muiden yritysten tunnusluvut saatiin Finnvera Oyj:n julkaisemista toimialakohtaisista tilinpäätöstiedoista, joihin kohdeyrityksestä saatuja tunnuslukuja vertaillaan.

Opinnäytetyön päätutkimusongelma on seuraava:

- Miltä kohdeyrityksen toiminta näyttää tunnuslukujen kautta?

Sekä lisäksi alaongelmana:

- Kuinka hyvin kohdeyritys on menestynyt verrattuna muihin toimialan yrityksiin?

Opinnäytetyön tietopohja koostuu pääasiassa alan kirjallisuudesta ja kirjanpito-laista. Tutkimusosa käsittelee kohdeyrityksen tilinpäätösanalyysiä, jonka tavoitteena on tuottaa mahdollisimman hyödyllistä tietoa taloudellisesta näkökulmasta yrityksen käyttöön. Analysoitavien tunnuslukujen määrä on rajattu ja käytössä on

vain Finnveran tilinpäätöstiedoista löytyviä tunnuslukuja, jolloin vertailu kohdeyrityksen tunnuslukujen kanssa on mahdollista.

1.3 Tutkimusmenetelmät

Tämän opinnäytetön tutkimusosa suoritetaan kvantitatiivisena tutkimuksena. Kvantitatiivisen, määrällisen tutkimuksen ideana on saada tietoa, joka on luonteeltaan yleistä, yleistettävissä. Määrällinen yleinen ja yleistettävissä oleva tieto on kriteereiltään tilastollis-matemaattinen. Tätä menetelmää käytetään siksi, että kohdeyrityksen tilaa on tarkoitus mitata numeerisesti mahdollisimman tarkasti. (Virtuaali ammattikorkeakoulu 2015.)

Tutkimusaiheena tilinpäätösanalyysi on ollut melko suosittu, sillä aiheesta on tehty useita opinnäytetöitä jo aikaisemmin. Esimerkkinä voidaan mainita Henna Ojalan ”Tilinpäätösanalyysi Raahen Energia Oy:lle” Jokainen työ tuo kuitenkin uusia näkökulmia erilaisten analyysimuotojen kautta tai vähintäänkin tutkimuksen kohteena oleva toimiala on erilainen. Kohdeyritykselle tutkimus antaa paljon uutta numeerista tietoa sen toiminnasta ja työ on näin merkittävä myös siitä näkökulmasta. Parhaimmillaan kohdeyritys pystyy tehostamaan työn pohjalta toimintaansa ja näkemään aikaisempia toimia uudessa valossa. Siksi tämä työ on ennen kaikkea kohdeyrityksen kannalta tärkeä ja ajankohtainen.

Teoriaosan tutkintaan käytetään tilinpäätöksestä ja tilinpäätösanalyysistä kertovaa ammattikirjallisuutta. Tutkimusosassa hyödynnetään teoriaosan tietoa mutta itse kohdeyrityksen tilinpäätösanalyysi tehdään yrityksen tilinpäätöksen pohjalta.

1.4 Opinnäytetyön rakenne

Tämä opinnäytetyö rakentuu neljästä pääosasta. Alkuosa eli johdanto orientoi lukijaa aiheeseen, teoriaosa käy läpi työn toteutukseen vaadittavat tiedot, tutkimusosassa käsitellään tutkimuksesta saadut tulokset ja yhteenvedossa summataan työn tulokset ja pohditaan mahdollisia kehityskohteita ja tulevaa. Kuviossa 1 nähdään opinnäytetyön rakenne (TPA = Tilinpäätösanalyysi).

Kuvio 1. Opinnäytetyön rakenne

Tämä opinnäytetyö koostuu yhteensä viidestä pääluvusta, joiden sisältö on tiivistettynä seuraava; Työn ensimmäinen luku, johdanto, käy lyhyesti läpi työn taustaa, tutkimuksen tavoitteita ja aiheen rajausta sekä työssä käytettäviä tutkimusmenetelmiä. Toisessa luvussa käydään läpi itse tilinpäätösanalyysin kulkua ja tietoperustaa, josta tilinpäätösanalyysit rakennetaan. Kolmannessa luvussa perehdytään kattavasti tilinpäätösanalyysissä tuotettaviin tunnuslukuihin. Neljännessä luvussa vertaillaan ja analysoidaan kohdeyrityksen tunnuslukuja saman toimialan yrityksiin. Tulosten pohjalta tehdään arvio yrityksen toiminnasta tarkkailujakson aikana. Viimeisessä luvussa summataan tulokset, käydään läpi lopulliset mietteet tutkimuksesta ja pohditaan tulosten validiutta.

2 TILINPÄÄTÖSANALYYSIN POHJA-AINEISTO

2.1 Kirjanpito ja tilinpäätöstiedot

Kirjanpito on rahaprosessin kuvaus. Se on joukko rekistereitä, joihin kirjataan toiminnasta aiheutuneita tuloja ja menoja sekä rahoitustapahtumia, joita ovat oman pääoman sijoitukset ja palautukset sekä lainojen nostot ja takaisinmaksut. (Salmi 2006, 25.)

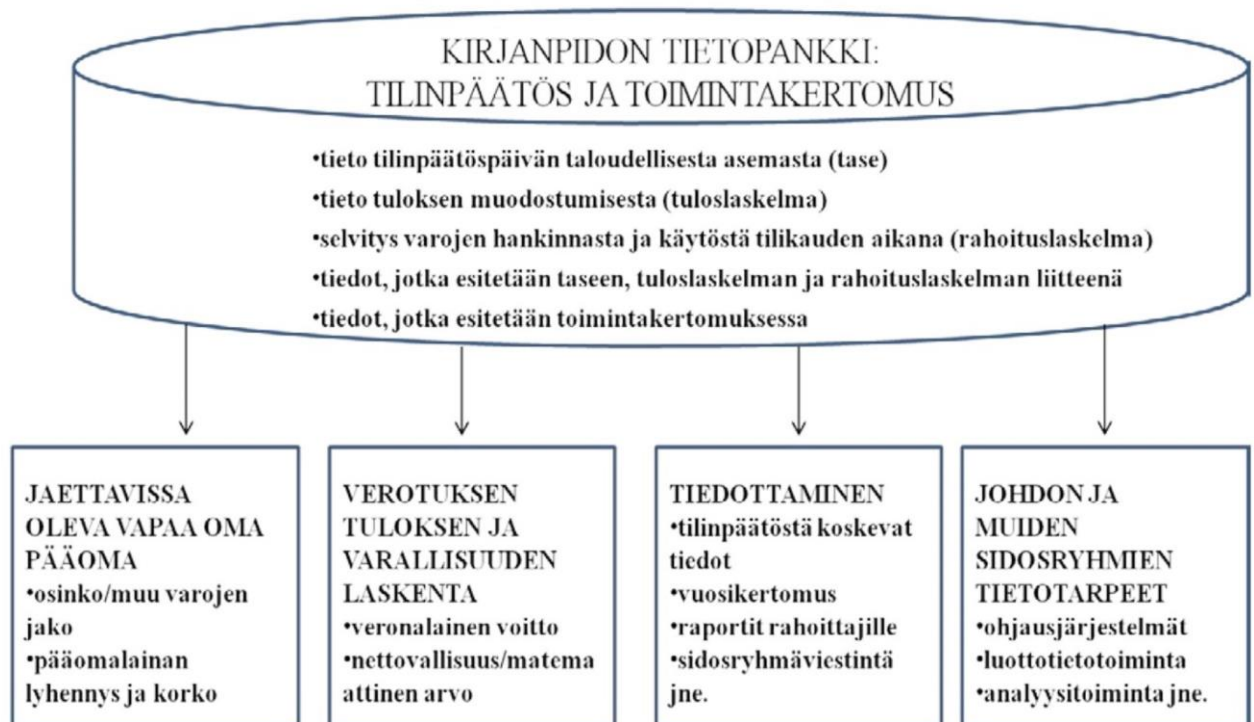
Kirjanpitovelvollisuus koskee kaikkia liikkeen- ja ammatinharjoittajia. Kirjanpitoa pidetään liike- tai ammattitoiminnasta (elinkeinotoiminnasta). Liikkeen- tai ammatinharjoittaja merkitsee kirjanpitoon vain ne tapahtumat, jotka liittyvät hänen elinkeinotoimintaansa. Kirjanpidon tehtävä on pitää erillään liikkeen- ja ammatinharjoittajan elinkeinotoiminta ja yksityistalous. Tärkeimmät kirjanpitoa koskevat säännökset ovat kirjanpitolaissa ja -asetuksessa. Kirjanpidossa on noudatettava myös hyvää kirjanpitotapaa. (Verohallinto 2011.)

Kirjanpitovelvollisuus määräytyy kirjanpitolain (1336/1997, KPL) nojalla. Kirjanpitovelvollinen voi olla yksityishenkilö tai oikeushenkilö, ei kuitenkaan esimerkiksi konserni. Kirjanpidossa laaditaan kullekin tilikaudelle tilinavaus edellisen tilikauden taseen perusteella. (Leppiniemi 2014, 19–20.)

Kirjanpitolaissa ei ole tarkkaan säädelty kaikkia kirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa olevia kysymyksiä, vaan osa on jätetty pelkästään yleisperiaatteen varaan. Yleisperiaatteet on säädetty kirjanpitolaissa, niiden soveltamiseen saa ohjeita ja tulkintamalleja erityisesti lainvalmistelutöistä ja kirjanpitolautakunnan ratkaisuksista. Yleisperiaatteita ovat seuraavat: hyvä kirjanpitotapa, yleiset tilinpäätösperiaatteet (jatkuvuus, johdonmukaisuus, sisältöpainotteisuus, varovaisuus, tasejatkuvuus, suoriteperusteisuus ja erillisarvostuksen periaate) sekä oikean ja riittävän kuvan antaminen kirjanpitovelvollisen tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. (Leppiniemi 2014, 80.)

Tilinpäätös muodostuu taseesta, tuloslaskelmasta, rahoituslaskelmasta ja niiden liitetiedoista. Toimintakertomus ei ole osa tilinpäätöstä, vaan kirjanpitovelvollisen on lähtökohtaisesti laadittava kultakin tilikaudeltaan sekä tilinpäätös että toimintakertomus. Tilinpäätös vaaditaan kaikilta kirjanpitovelvollisilta, osa on kuitenkin

vapautettu toimintakertomuksesta. Tilinpäätöksestä saadaan runsaasti tietoa yrityksen käyttöön esimerkiksi oman pääoman tason sekä tiedottamisessa käytettävää informaatiota. (Leppiniemi 2014, 36.) Tarkemmin tilinpäätöksen käyttömahdollisuuksia nähdään kuviossa 2.

Kuvio 2. Tilinpäätösinformaatio ja sen hyödyntäminen (Leppiniemi & Walden 2009, 47.)

Jokaisesta taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman erästä on esitettävä vertailutieto myös viimeistä edelliseltä tilikaudelta. Rahoituslaskelma on esitettävä vain siinä tapauksessa, että kirjanpitovelvollinen on julkinen osakeyhtiö tai se on yksityinen osakeyhtiö tai osuuskunta ja se ei ole ns. pieni kirjanpitovelvollinen. Pieni kirjanpitovelvollinen määritellään seuraavalla tavalla: Alla olevista kriteereistä saa ylittyä ainoastaan yksi sekä kyseessä olevalla että sitä edeltävällä tilikaudella

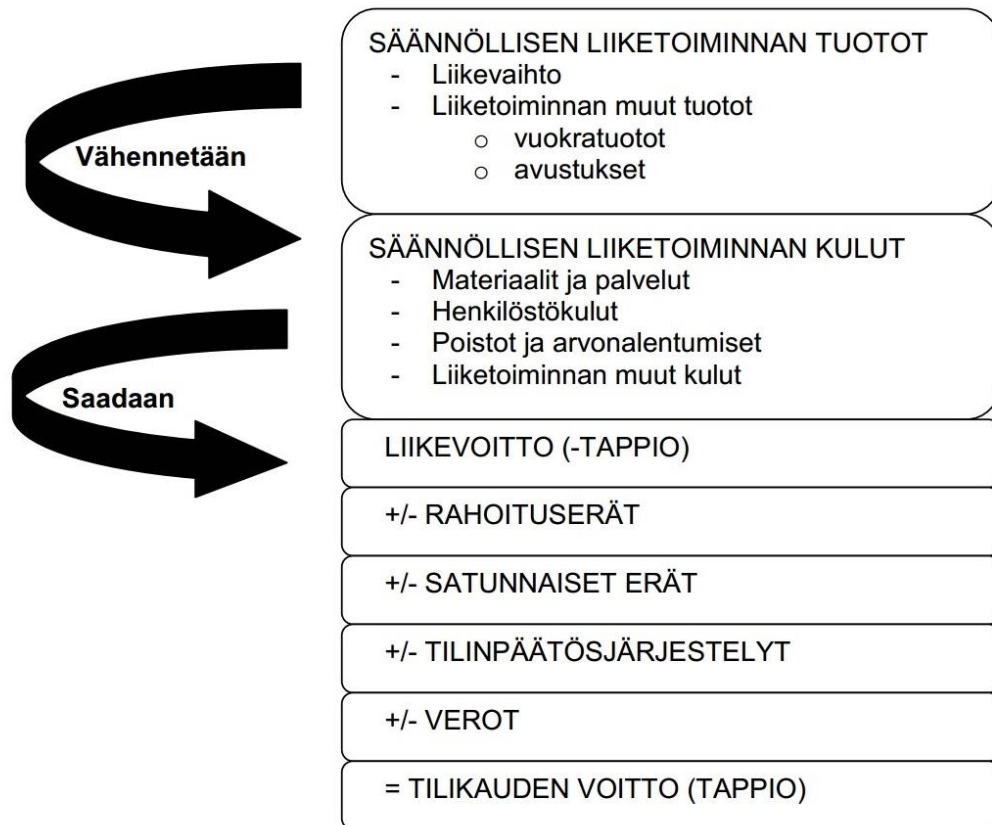
- liikevaihto 7,3 M€
- taseen loppusumma 3.65 M€
- henkilöstöä keskimäärin 50 henkilöä.

Tilinpäätökseen on liitettävä toimintakertomus, jonka tehtävänä on antaa tietoja toiminnan kehittymisestä ja tulevaisuudennäkymistä. Sen yksityiskohtaiset sisältövaatimukset määräytyvät eri yhtiömuodon mukaan. Sisällöstä säädetään erikseen sekä KPL:ssa että OYL:ssa. (Salmi 2006, 27.)

Tilinpäätöksen tulee valmistua neljän kuukauden määräajassa tilikauden päättymisestä lukien. Tämä määrätään kirjanpitolaissa. Ammatinharjoittajan tilinpäätöksen tulee taas valmistua kahdessa kuukaudessa. Tilinpäätöksen tulkitaan olevan valmis, kun kirjanpitovelvollinen on sen allekirjoittanut. Osakeyhtiössä tilinpäätöksen valmistumisajankohdaksi katsotaan se ajankohta, jona yhtiön toimitusjohtaja ja päätösvaltainen hallitus on sen allekirjoittanut. (Leppiniemi & Walden 2009, 98.)

2.1.1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma esittää luonteeltaan historiallista tietoa siitä, mitä on tapahtunut, eikä niinkään siitä, mitä tulee tapahtumaan. Tästä huolimatta yrityksen tulevasta suorituskyvystä voidaan tehdä johtopäätöksiä tähänastisen menestyksen perusteella. (Salmi 2006, 30–31.) Tuloslaskelmalla on kaksi vaihtoehtoista kaavaa, joista toinen on esiteltyä kuviossa 3.

Kuvio 3. Tuloslaskelman rakenne. (Salmi 2006, 33.)

Tuloslaskelma kertoo syntyneen tuloksen (voiton tai tappion) ja sen, kuinka se on muodostunut. ”Viimeisellä rivillä” on suuri merkitys: kun liiketoiminnan taloudellinen tarkoitus tiivistyy varallisuuden luomiseen, tuloslaskelma kertoo, miten siinä on onnistuttu. Tuloslaskelma kertoo sekä oman pääoman lisääntymisestä tai vähentymisestä sekä jaettavissa olevan varallisuuden lisääntymisestä tai vähenemisestä. Rakenteeltaan tuloslaskelma on yksinkertainen vähennyslaskelma. Ylhäällä ovat liiketoiminnasta saadut tuotot, joista vähennetään liiketoimintaan liittyviä kuluja tietyssä järjestyksessä. Sen jälkeen tulee muita tuotto- ja kulueriä, jotka eivät suoranaisesti liity liikevaihdon eli varsinaisesta liiketoiminnasta ansaittujen tuottojen saamiseen. (Salmi 2006, 30–31.)

2.1.2 Tase

Tuloslaskelma on virtalaskelma kun taas tase on varantolaskelma. Taseen tehtävänä on antaa lukijalle kuva yrityksen taloudellisesta asemasta tilinpäätöksen hetkellä. Taseesta nähdään varallisuuden (tase)arvo tietyllä hetkellä ja sen, missä määrin tämä omaisuus on rahoitettu omalla ja vieraalla pääomalla. Tilinpäätöksessä tämä hetki on luonnollisesti tilinpäätöspäivä. (Salmi 2006, 35.) Tasekaava on esitelty kuviossa 4.

V a s t a a v a a		V a s t a t t a v a a	
A Pysyvät vastaavat		A Oma pääoma	
1. Aineettomat hyödykkeet		1. Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma	
2. Aineelliset hyödykkeet		2. Ylikurssirahasto	
3. Sijoitukset		3. Arvonkorotusrahasto	
B Vaihtuvat vastaavat		4. Käyvän arvon rahasto	
1. Vaihto-omaisuus		5. Muut rahastot	
2. Saamiset; lyhyt- ja pitkäaikaiset erikseen		6. Edellisten tilikausien voitto (tappio)	
3. Rahoitusarvopaperit		7. Tilikauden voitto (tappio)	
4. Rahat ja pankkisaamiset		B Tilinpäätössiirtojen kertymä	
		C Pakolliset varaukset	
		D Vieras pääoma; lyhyt- ja pitkäaikainen erikseen	

Kuvio 4. Tasekaava

Varallisuutta kuvaavan puolen nimi on *vastaavaa* ja varallisuuden rahoitusta kuvaavan nimi taas *vastattavaa*. Varallisuutta voivat olla mm. rahat, saamiset, arvopaperit, varastossa olevat tavarat, kalusto, kiinteistöt, oikeudet ja patentit. Varallisuus listataan niin, että ylimpänä nähdään vaikeimmin rahaksi muutettavat erät ja alimmaksi on merkitty rahavarat. (Talousverkko 2014.)

Varallisuus voidaan rahoittaa joko omalla rahoituksella tai luotolla. Oman rahoituksen nimi on *oma pääoma* ja luoton *vieras pääoma*. Ne ovat vastattavaa-puolen tärkeimmät erät. Pienten yritysten oma pääoma koostuu yleensä kahdenlaisista eristä:

yrittäjän/omistajien sijoitukset yritykseen sekä yrityksen kerryttämä voitto. Omaa pääomaa laskee omistajien nostamat voittovarot (osingot tai yksityisnostot) ja yrityksen tekemät tappiot. Vierasta pääomaa on esimerkiksi pankkilaina, ostovelka, verovelka, palkkavelka sekä siirtovelka, joka on seuraavalle tilikaudelle kuuluva laskennallinen erä. (Talousverkko 2014.)

Taseesta löytyy myös erät *tilinpäätössiirtojen kertymä ja pakolliset varaukset*. Ne ovat velankaltaisia laskennallisia eriä, jotka syntyvät tietyistä tilinpäätösjärjestelyistä. Pienimmillä yrityksillä ne ovat verrattain harvinaisia. (Talousverkko 2014.)

2.1.3 Liitetiedot

”Liitetiedoista säädetään pääasiassa kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetussa kirjanpitoasetuksessa. Muussa lainsäädännössä edellytetään lähinnä toimintakertomuksessa esitettäviä tietoja. Kirjanpitolaissa määrätään kaksi liitetietovaatimusta:

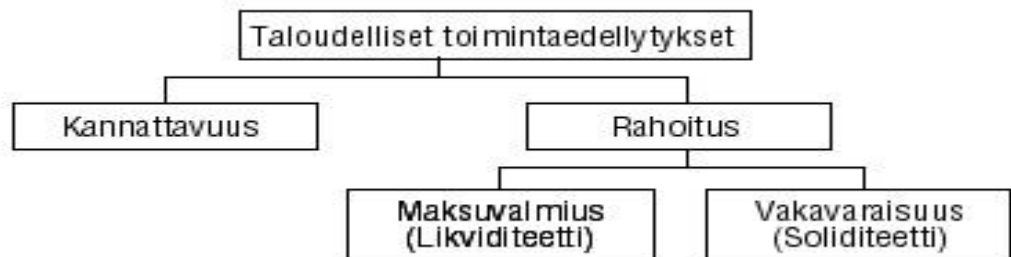
- KPL 3:2.1:ssä säädetään, että tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta (oikea ja riittävä kuva); tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.
- KPL 3:3.3:ssä säädetään, että yleisistä tilinpäätösperiaatteista (KPL 3:3.1) saadaan poiketa vain erityisestä syystä, jollei poikkeaminen perustu lakiin tai sen nojalla annettuun muuhun säännökseen tai määräykseen; liitetietoihin on sisällytettävä selostus poikkeamisen perusteista sekä laskelma poikkeamisen vaikutuksista tilikauden tulokseen ja taloudelliseen asemaan.” (Leppiniemi 2014, 305.)

Salmen (2006, 78.) mukaan vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevissa liitetiedoissa erityisen tärkeitä ovat leasing-sopimukset. Varsinkin rahoitusleasing-sopimukset ovat luonteeltaan velanottoa ja tämä tulee ottaa huomioon yrityksen velkaantuneisuutta arvioitaessa. Kohdeyritystä tarkastellessa liitetietojen leasing-sopimukset ja niiden sisältämät velat täytyi ottaa huomioon tilinpäätösanalyysiä tehtäessä ja ne vaikuttivat jonkin verran yrityksen tunnuslukuihin. (Salmi 2006, 78.)

2.2 Tilinpäätösanalyysin rakenne

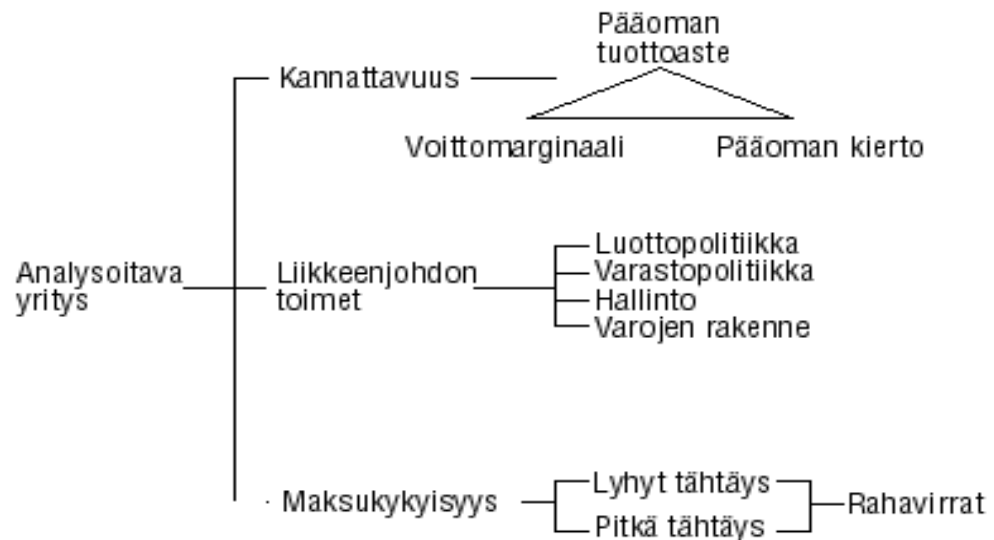
Yritysjohdon ja muiden sidosryhmien tulee olla asiantuntevasti selvillä yrityksen nykytilanteesta ja kehitysnäkymistä. Yrityksen menestymisen kannalta on erittäin tärkeä hahmottaa, miten laajaa ja kannattavaa yrityksen toiminta on. Tärkeää on myös olla perillä siitä, miten hyvin yritys selviää jokapäiväisistä maksuistaan eli mikä on yrityksen maksuvalmius. Vakavaraisuudesta puhutaan kun tarkastellaan yrityksen kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. (Mäkinen & Stenbacka & Söderström 2005, 227.)

Kuviossa 5 on esitelty tilinpäätösanalyysin kohteina olevat taloudelliset toimintaedellytykset.

Kuvio 5. Yrityksen tilinpäätösanalyysin kohteina olevat taloudelliset toimintaedellytykset. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2015.)

Tilinpäätösanalyysia käytetään apuna tehtäessä johtopäätöksiä yrityksen taloudellisista toimintaedellytyksistä, sen tulevaisuudesta ja elinkelpoisuudesta. Joskus tilinpäätösanalyysin tarkoituksena on pelkästään kuvata yritystä ja sen kehitystä. Kuviossa 6 nähdään millaisia kohteita voidaan tilinpäätösanalyysillä tutkia. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2015.)

Kuvio 6. Tilinpäätösanalyysien kohteet. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2015.)

Tilinpäätösanalyysien mahdollisuuksiin vaikuttaa merkittävästi yritysmuoto ja yrityksen koko. Pienille yrityksille on kuitenkin annettu helpotuksia, joiden käyttäminen heikentää tilinpäätösanalyysin käyttömahdollisuuksia. Osakeyhtiömuotoisesta yrityksestä saadaan muita yritysmuotoja laajemmin ja tarkemmin tietoa. Tilinpäätösanalyysissä suuri merkitys taseen ja tuloslaskelman lisäksi on liitetiedoilla. Silloin kun tase ja tuloslaskelma sisältävät merkittäviä arvonmuutoksista aiheutuneita eriä, rahoituslaskelmasta saatavilla tiedoilla on korostettu merkitys. Tilinpäätösanalyysiin voidaan yhdistää myös muita kuin tilinpäätöstietoja esimerkiksi yleistalouden kehittymisestä, kauppahinnoista yms. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2015.)

Yrityksen taloudellista tilaa ja sen taloudellisia toimintaedellytyksiä tulkitaan pääasiassa sen julkistaman tilinpäätöksen ja pörssilistattujen yritysten kohdalla myös osavuositarkastusten avulla. Tilinpäätös laaditaan juoksevan kirjanpitoaineiston perusteella siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan yrityksen tuloksesta (tuloslaskelma) ja taloudellisesta asemasta (tase).

(Salmi 2006, 11.)

Analysointimenetelmät jaetaan tavanomaisesti kahteen pääryhmään, perinteisiin tilinpäätösanalyysiin ja rahavirta-analyysiin. Perinteiset analyysit noudattavat

tilinpäätöksen jaksotuseriaatetta (käyttö- ja suoriteperustetta). Niiden tarkoituksena on muuttaa tilinpäätäjän harkinnanvaraisesti tekemät ratkaisut vastaamaan analysointitilanteen vaatimuksia. Rahavirta-analyyseissa tilinpäätöksestä pyritään saamaan kassaperusteista informaatiota. Perinteiset- ja rahavirta-analyysit täydentävätkin monessa tapauksessa hyvin toisiaan. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2015.)

Yleisimpiä tilinpäätösanalyysin käyttäjiä ovat yrityksen johto, kilpailijat, hankkijat, rahalaitokset, omistajat, lainanantajat, muut sijoittajat, toimiala- ja ammattijärjestöt, verottaja sekä ns. suuri yleisö, kuten lehdistö. Nämä yrityksen taloudesta kiinnostuneet tahot ovat yleisesti kutsuttuna sidosryhmiä. Sidosryhmille tarjolla olevan tiedon määrä ja laatu vaihtelee sekä yrityksen koon että merkityksen mukaan. Kirjanpitolainsäädäntö mahdollistaa myös yrityskohtaisen tiedonantopolitiikan soveltamisen. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2015.)

2.3 Trendianalyysi ja kassavirtalaskelma

Trendianalyysi on tilinpäätösarvojen ajallisen kehityksen tarkasteluun käytettävä menetelmä. Trendianalyysia varten laaditaan usealta vuodelta prosenttilukumuotoinen tilinpäätös erä kerrallaan siten, että kunkin erän varhaisimman vuoden arvoksi asetetaan 100 ja erän myöhempinä vuosina toteutuvia arvoja verrataan perusvuoteen laskemalla, montako prosenttia myöhempi havainto on perusvuoden arvosta. (Niskanen & Niskanen 2004, 96.)

Kassavirtalaskelma on maksuperusteella laadittu rahavirtalaskelma. Sen perusrakenne on seuraava:

Liiketulos

+ Poistot ja arvonalentumiset

= Käyttökate

-/+ Toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys

+/- Pakollisten varausten lisäys/vähennys

= Toimintajäämä

+ Rahoitustuotot

- Rahoituskulut

- Verot

+/- Satunnaiset tuotot/kulut

=Rahoitusjäämä

-/+ Investoinnit (netto)

-/+ Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lisäys/vähennys

= Investointijäämä

+/- Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys/vähennys

+/- Lyhytaikaisen korollisen vieraan pääoman lisäys/vähennys

+/- Pääomalainojen lisäys/vähennys

+/- Oman pääoman maksullinen lisäys/vähennys (pl. osingonjako)

- Osingonjako/Yksityiskäyttö

-/+ Lainasaamisten lisäys/vähennys

= Rahavarojen muutos

+ Rahavarat tilikauden alussa

- Rahavarat tilikauden lopussa

= 0

(Yritystutkimusneuvottelukunta ry 2011, 53.)

Kassavirtalaskelma sisältää yhden tilikauden kassavirrat sillä tarkkuudella kuin ne ovat selvitettävissä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen avulla. Kassavirtalaskelma on laadittavissa kuluneen tilikauden tuloslaskelman sekä kuluneen ja sitä edeltäneen tilikauden taseen avulla. Laskelman tarkkuutta voidaan parantaa liitetiedoista ja toimintakertomuksesta saatavien tietojen avulla. Jos kassavirtalaskelman laadintaperiaatteita on noudatettu johdonmukaisesti ja oikein, kassavirtalaskelma

kelma menee tasan ja sen viimeisen rivin arvoksi tulee nolla. (Leppiniemi, Leppiniemi & Kaisanlahti 2012.)

Kassavirtalaskelman kriittisenä jäämänä pidetään rahoitusjäämää. Sitä kutsutaan kannattavuuden nollarajaksi. Ajatuksena on, että yrityksen tulorahoituksen tulee ainakin muutaman vuoden keskiarvona riittää juoksevista kassamenoista ja voitonjaosta selviytymiseen. Kassavirta-analyysin – kuten tilinpäätösanalyysien yleensäkin – ongelmana on historiallisuus: kaikki kassavirtalaskelmassa mukana olevat erät ovat jo toteutuneet. Tilinpäätösanalyysin tavanomaisena tarkoituksena oleva ennustaminen onnistuu arvioimalla, säilyykö saavutettu kassajäämien taso jatkossakin. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2015.)

2.4 Tilinpäätösanalyysin aineisto

Perinteisessä tilinpäätösanalyysissä tilinpäätöksen muokkaamisen tavoitteena on standardisoitu tuloslaskelma ja tase. Yritystutkimuksen yhteydessä muokkaus johtaa joihinkin eroihin kirjanpitoasetuksen tuloslaskelma- ja tasekaavoihin verrattuna. Muokkauksen mahdollisuus ja laajuus riippuu täysin analysoijan mahdollisuudesta saada muokkauksessa tarpeellista lisätietoa yrityksen taloudesta ja tilinpäätöksen laatimisperusteista. Mitä vähemmän tällaista tietoa on saatavissa, sitä huonommin perinteinen tilinpäätösanalyysi soveltuu analysointimenetelmäksi. (Leppiniemi & Lounasmeri 2015.)

Virallisesta tilinpäätöksestä saatavia tietoja täydennetään usein yrityksestä saaduilla sisäisillä tiedoilla, toimialatiedolla ja yleistä taloudellista kehitystä koskevilla tiedoilla sekä muilla pääasiassa julkisista lähteistä saatavissa olevilla tiedoilla. Tietojen täydentämismahdollisuus riippuu analyysin suorittamistilanteesta ja suorittajasta. Tietojen laatu vaikuttaa sekä analyysin mahdollisuuksiin että analyysissä käytettävissä oleviin menetelmiin. Toimialatiedot ja yleistaloutta koskevat tiedot ovat merkityksellisiä erityisesti analyysin laatimisen yhteydessä laskettujen tunnuslukujen tulkinnessa. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2015.)

Erilaiset analyysimenetelmät vaativat erilaiset lähtötiedot mahdollisimman luotettavien tulosten aikaansaamiseksi. Esimerkiksi rahoituslaitosten yritystutkimus on pääosin perinteisen tilinpäätösanalyysin sovellutus, jonka menestyksekkäs sovel-

taminen vaatii yleensä enemmän lähtökohtatietoja kuin virallisessa tilinpäätöksessä esitetään. Useisiin rahavirta-analyysin sovellutuksiin riittää kuitenkin virallinen tilinpäätös. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2015.)

Tilinpäätösanalyysi joudutaan usein laatimaan kirjanpidon sisältämää informaationakin suppeamman tiedon pohjalta. Usean taseen ja tuloslaskelman osalta sekä arvostusratkaisun että erittelyiden laatija voi käyttää vertailukelpoisuutta alentavaa harkintaa. Tilinpäätös on kirjanpidon tilijärjestelmää suppeampi yhdistelmä liiketapahtumista. Erityisesti pienillä kirjanpitovelvollisilla on mahdollisuus esittää tuloslaskelmansa ja taseensa KPA 1:1:ssä, 1:2:ssä ja 1:6:ssä säädettyjä peruskaavoja suppeampina. Pienillä kirjanpitovelvollisilla on huojennuksia myös liitetietojen ja rahoituslaskelman sekä toimintakertomuksen esittämisestä. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2015.)

2.5 Oikaisut tilinpäätösanalyysiä varten

Ongelmat tilinpäätösinformaation tulkinnassa tarkoittavat sitä, että tilinpäätös ei ole suoraan vertailukelpoinen eri tilikausien tai eri yritysten välillä. Ilman vertailukelpoisuutta tilinpäätöksen informaatioarvo vähenee huomattavasti. Jotta standardointia eli oikaisuja voitaisiin tehdä, on tunnettava niitä hankinnanvaraisuuksia, joita tilinpäätäjällä on käytössään. (Salmi 2006, 131.)

Tilinpäätäjä voi tehdä harkinnanvaraisia ratkaisuja ainakin kolmella alueella:

- arvonkorotukset, joille ei ole vastinetta yrityksen rahaprosessissa
- jaksotus- ja arvostusratkaisut (esimerkiksi poistosuunnitelmat ja poistoero, vapaaehtoisten varausten muodostaminen, osatuloutukset, kiinteiden menojen aktivoiminen, rahoitusvälineiden arvostusvaihtoehdon valinta)
- toimintamuodon valinta: yritysmuoto, yritysrakenteet, toimiminen yhtenä tai useana juridisesti erillisenä yrityksenä. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2015.)

Tilinpäätäjän harkinnan vaikutusten vähentämiseksi on kehitetty erilaisia laskentamenetelmiä. Niillä pyritään selvittämään kirjanpidossa ennen tilinpäätöksen laatimista ollut saldo ja laatimaan tämän nojalla uusi standardisoitu tilinpäätös.

Tilinpäätäjä on voinut tehdä harkinnanvaraisia ratkaisuja, kun tavoitteena on saat-
tanut olla pyrkimys tavoitetulokseen tai tiettyyn kuvaan yrityksestä. Analysoijan
tavoitteena on yleensä mahdollisimman oikean ja analysointitilanteen näkökul-
masta käyttökelpoisen kuvan saaminen yrityksen tuloksesta, taloudellisesta ase-
masta tai muusta analysoinnin kohteena olevasta asiasta. Seuraavissa alaluvuissa
käydään tämän työn kannalta oleelliset oikaisut läpi. (Leppiniemi & Kaisanlahti
2015.)

2.5.1 Oikaistu tuloslaskelma

Kirjanpitoasetuksen mukaan virallisessa tuloslaskelmassa ei esitetä myynti- eikä
käyttökatetta. Jälkimmäinen on säilytetty oikaistussa tuloslaskelmassa, mutta yk-
sityiskohtaisempi toiminnan kustannusrakenteen tarkastelu vaatii yrityksen sisäi-
sen laskennan tietoja. (Yritystutkimusneuvottelukunta ry 2011, 17.)

Todellisen tuloksen selvittämiseksi laaditaan laskelma, jonka tuloksena saatavaa
tulosta nimitetään nettotulokseksi. Mikäli myös satunnaiset erät otetaan huomi-
oon, saadaan selville yrityksen kokonaistulos. Liikevaihtoa joudutaan oikaise-
maan, mikäli myyntisaamisiin sisältyy epävarmoja eriä. Myyntitulojen lisäksi
yrityksellä voi olla muita säännöllisiä tuottoja, jotka kirjataan liiketoiminnan mui-
hin tuottoihin. (Kallunki & Kytönen 2002, 44.)

Oikaistuun tuloslaskelmaan lasketaan tuotantoa vastaavan aine- ja tarvikekäytön
määrä. Tällöin ainevaraston lisäys vähennetään ostokuluista ja vähennys lisätään
ostokuluihin. Mikäli yrityksellä on leasingilla hankittua omaisuutta, maksetut lea-
singvuokrat tulisi vertailukelpoisuuden saavuttamiseksi jakaa poistoihin ja kor-
koihin. (Kallunki & Kytönen 2002, 45.)

Tuloksenjärjestelyihin kuuluvat poistoeron muutos ja vapaaehtoisten varausten
muutos jätetään pois oikaistusta tuloslaskelmasta. Nettotulokseen vaikuttaviksi
veroiksi tulevat vain analysoitavan tilikauden verot. (Kallunki & Kytönen 2002,
46.)

2.5.2 Oikaistu tase

Tilinpäätösanalyysin näkökulmasta omaisuuden arvon tulisi mahdollisimman hyvin vastata todellista arvoa. Mikäli yritys on vuokrannut käyttöomaisuutensa, se ei näy mitenkään taseessa. Verrattaessa käyttöomaisuuden ostanutta ja vuokrannutta yritystä keskenään vertailukelpoisuus kärsii. (Kallunki & Kytönen 2002, 47.)

Vertailukelpoisuuden saavuttamiseksi käyttöomaisuuden jäljellä oleva hankintahinta tulisi lisätä taseen Vastaavaa-puolelle ja leasingvastuut taseen vastattavien vieraaseen pääomaan. Maksamattomat leasingmaksut selviävät liitetiedoista. Tämä leasingvastuukanta lisätään taseen molemmille puolille omana eränään. (Kallunki & Kytönen 2002, 48.)

Virallisen taseen lyhytaikaiset saamiset esitetään oikaistussa taseessa yhtenä ryhmänä, joka jakaantuu myyntisaamisiin, sisäisiin myyntisaamisiin, muihin sisäisiin saamisiin sekä muihin saamisiin. Rahat ja rahoitusarvopaperit -erään on yhdistetty virallisesta taseesta rahoitusarvopaperit ja rahat ja pankkisaamiset. (Yritystutkimusneuvottelukunta ry 2011, 38–39.)

Pitkäaikaiseksi velaksi katsotaan kirjanpitolain mukaan velka tai sen osa, joka erääntyy maksettavaksi vuotta pidemmän ajan kuluttua. Tilinpäätöstä tehtäessä pitkäaikaisista veloista erotetaan seuraavana vuonna erääntyvä osa lyhytaikaisen vieraan pääoman vastaavaan tase-erään. Lyhytaikaiseksi katsotaan velka tai sen osa, joka erääntyy maksettavaksi vuoden tai sitä lyhyemmän ajan kuluessa. Muut korottomat lyhytaikaiset velat yhdistävät virallisen taseen muut velat -erään sisältyvät korottomat velat sekä siirtovelat. Muita korottomia velkoja ovat esim. arvonalisäverovelat, ennakonpidätysvelat ja tuloverojen jaksotukset sekä osingonjakovelat. Siirtovelat ovat kirjanpitolain mukaan menojämiä ja tuloennakoita ja pääsääntöisesti korottomia. (Yritystutkimusneuvottelukunta ry 2011, 44–49.)

3 TILINPÄÄTÖSANALYYSIN TUNNUSLUVUT

3.1 Yleistä tunnusluvuista

Tunnuslukujen avulla voidaan kuvata ja analysoida yrityksen taloutta ja taloudellisia toimintaedellytyksiä. Tunnuslukuja voidaan käyttää esimerkiksi yritysten välisessä vertailussa, yrityksen historian kuvaamisessa sekä kehityslinjojen löytämisessä ja esittämisessä. Tunnuslukujen avulla voidaan ottaa huomioon tai eliminoida yritysten välisiä kokoeroja, rahan arvossa tapahtuneita muutoksia yms. vertailuja vaikeuttavia tekijöitä. (Leppiniemi & Leppiniemi & Kaisanlahti 2012.)

Tunnuslukujen käytössä on ongelmana usein runsaudenpula. Tunnuslukuja on kehitetty valtaisia määriä, toiset vakiintuneempia kuin toiset. Tärkeää on, että:

- Tunnusluku on validi. Validiudella tarkoitetaan sitä, että tunnusluvun on mitattava tarkalleen sitä, mitä sen on tarkoituskin mitata. Jos tarkoituksena on mitata kannattavuutta, mittajaan on ensimmäiseksi selvitettävä, mitä kannattavuus tarkalleen ottaen tarkoittaa. Toisaalta mittarin on oltava sopiva mitattavaan liiketoimintaan.
- Tunnusluku on luotettava. Tässä on kysymys reliabiliteetista. Reliabiliteetti tarkoittaa sitä, ettei tunnusluku saa olla riippuvainen esimerkiksi mittajasta. Koska tilinpäätöksessä on paljon harkinnanvaraisuutta, on tämä tilinpäätösanalyysin heikko kohta. Eri tilinpäätösten analysoijat voivat saada merkittävästi toisistaan poikkeavia lopputuloksia vaikka käyttävät samoja tunnuslukujen nimiä.
- Tunnusluvun laskukaava ymmärretään, vaikkei sitä osattaisikaan ulkoa. Tunnusluvun käytön ehdoton edellytys on se, että käyttäjä ymmärtää, mitä on mittaamassa.” (Salmi 2006, 127–128.)

Tunnuslukuja käytetään yrityksen taloudellisten toimintaedellytysten, taloudellisen toimintakyvyn, kuvaamiseen. Taloudellisen toimintakyvyn osatekijät jaetaan tavallisesti kannattavuudeksi ja rahoitukseksi; rahoitusta tarkastellaan yleensä kahdessa osassa, maksuvalmiutena eli likviditeettinä ja vakavaraisuutena eli soli-

diteettina. (Leppiniemi & Leppiniemi & Kaisanlahti 2012.)

Tunnuslukuja käytetään taloudellisen toimintakyvyn arviointiin vaikuttavien osatekijöiden kuvaamisessa ja analysoimisessa. Tunnuslukujen avulla voidaan kuvata esimerkiksi yrityksen riskiä, kilpailuvoimaa, konkurssialttiutta, tehokkuutta yms. tilinpäätöksen lukijan kannalta tärkeitä taloudellisia tekijöitä. (Leppiniemi & Leppiniemi & Kaisanlahti 2012.)

Tilinpäätösanalyysin tunnusluvut perustuvat pääasiassa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sisältämään informaatioon. Monien perinteisten tunnuslukujen rinnalla on lisäksi mahdollista esittää kokonaan tai osittain markkinaperusteisia tunnuslukuja. Näissä tunnusluvuissa on ainakin osittain poikettu tilinpäätösarvostuksista ja korvattu niitä markkinahinnoilla ja muilla markkinoilta saatavissa olevilla tiedoilla. Monien tunnuslukujen osina käytetään tietoja, joita yrityksen laskentajärjestelmästä ei ole mahdollista saada. Tällä tavoin rakentuvia tunnuslukuja ovat esimerkiksi yrityksen markkinaosuus ja pörssiyhtiöiden yhteydessä tavanomainen P/E-luku. (Leppiniemi & Leppiniemi & Kaisanlahti 2012.)

3.2 Kannattavuuden tunnusluvut

Tilinpäätösanalyysin kannattavuustunnuslukuja voidaan muodostaa kahdella eri tavalla. Tunnusluvuissa yrityksen saavuttamaa 12 kuukauden tulosta verrataan joko liikevaihtoon tai pääomaan. Edellinen lähestymistapa kuvaa yrityksen saavuttamaa katetta: kuinka monta tulossenttiä yksi myyntieuro sisältää. Jälkimmäinen lähestymistapa kuvaa yrityksen pääomalleen ansaitsemaa vuosikorkoa. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 143.)

Menetelmä, jossa yrityksen saavuttamaa tulosta verrataan liikevaihtoon, kutsutaan tulosprosentti-lähestymistavaksi. Tulosprosentti ei yleensä sovellu erityisen hyvin eri yritysten väliseen vertailuun. Se kertoo kannattavuutta enemmän yrityksen toimintapolitiikasta: pyritäänkö hyvään tulokseen korkea- vai pienikatteisella myynnillä. Joillakin toimialoilla, kuten esimerkiksi vähittäiskaupassa nämä ovat usein valittavissa olevia vaihtoehtoisia toimintastrategioita. Tällöinkin tunnusluku soveltuu usein hyvin yrityksen oman kannattavuuskehityksen kuvaamiseen, koska

yrityksen oma toimintapolitiikka on usein samantapaista tilikaudesta toiseen. Voittoprosenttien avulla voidaan saada tietoa yrityksen kehittymisestä, joskus myös toimintapolitiikan muutoksista ja muutoksen onnistuneisuudesta. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 143.)

Käyttökateprosentti on voittoperusteinen tunnusluku. Sen osoittajan olevaa ”voittoa”, käyttökatetta ei esitetä tuloslaskelmassa omana jäämänään. Käyttökatteella tarkoitetaan voittoa ennen poistojen vähentämistä. Käyttökate saadaan kun jäämään *liikevoitto* lisätään *ryhmä poistot ja arvonalentumiset*. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 143.)

$$\text{Käyttökateprosentti} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100 \%$$

Tavanomaisin voittoprosenttiin perustuva tunnusluku on liikevoittoprosentti. Liikevoitto saadaan, kun liikevaihdosta vähennetään muuttuvat ja kiinteät kulut sekä poistot.

$$\text{Liiketulosprosentti} = \frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100 \%$$

Nettotulos on yrityksen tulos verojen jälkeen ennen tilinpäätössiirtoja. Nettotulosprosentilla mitataan yrityksen kokonaisvoiton määrää. Nettotulosprosentille ei pyritä antamaan ohjearvoja, koska se on pitkälti yritysکوhtainen. Se on riippuvainen yrityksen kilpailustrategiasta, omaisuuden ja pääoman rakenteesta sekä toimialasta. (Salmi 2006, 151.)

$$\text{Nettotulosprosentti} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100 \%$$

Pääoman tuotto prosentti kuvaa vuosikorkoa, jonka yritys ansaitsee toimintansa avulla sitomalleen pääomalle. Pääoman tuotto prosentti saadaan jakamalla tilikau-

den voitto yrityksen käytössä olleen pääoman määrällä. Jos yrityksen tilikausi poikkeaa 12 kuukaudesta, täytyy käytettävä voitto muuttaa laskennallisesti vastaamaan 12 kuukauden voittoa. Näin tunnusluku kertoo suoraan vuosikoron. (Leppiniemi & Leppiniemi & Kaisanlahti 2012.)

Pääoman tuotto prosentti – tunnusluvusta on monta muunnelmaa sen mukaan, mistä/kenen näkökulmasta pääoman tuottavuutta tarkastellaan. Tarkastelun kohteena saattaa olla oman pääoman sijoittajan sijoitukselleen saama korko. Yleisimmin pääoman tuotto prosentilla tarkastellaan oman ja vieraan pääoman sijoittajien yhteensä sijoittamalleen pääomalle saamaa korkoa. Pääoman tuotto prosenttia voidaan tarkastella paitsi sijoittaja- ja rahoittajan näkökulmista myös kokonaistalouden tasolla: paljonko yritys on aikaansaanut lisäarvoa eli voittoa, rahoittajille suoritetuista korvauksista ja veroista koko sitomalleen pääomalle. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 144.)

Oman pääoman tuotto prosentti (ROE) lasketaan seuraavasti:

$$\text{Oman pääoman tuotto prosentti} = \frac{\text{Nettotulos (12 kk)}}{\text{Oikaistu oma pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100 \%$$

Tunnusluvussa jakajana oleva keskimääräinen oma pääoma lasketaan tavallisesti tilikauden alun ja lopun mukaisten omien pääomien keskiarvona. Yrityksen katsotaan saavuttaneen tuloksensa keskimäärin tilikauden aikana käytettävissä olleen oman pääoman avulla. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 144.)

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti (ROI) on yleisimmin käytetty yrityksen kannattavuuden tilinpäätösperusteinen mittari. Tunnusluvussa sijoitetun pääoman tuottoa tarkastellaan yhtäaikaaisesti oman sekä vieraan pääoman sijoittajan näkökulmasta. (Leppiniemi & Leppiniemi & Kaisanlahti 2012.)

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto prosentti} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{Rahoituskulut} + \text{Verot (12 kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100 \%$$

Sijoitettu pääoma saadaan vähentämällä taseen loppusummasta korottomat erät. Korottomia erä sisältyy tavallisesti vieraaseen pääomaan, joita yleensä ovat saadut ennakot ja ostovelat. Esimerkiksi tilinpäätössiirrot (sellaisinaan tai laskennallisella verolla vähennettynä) edustavat omaa pääomaa, jolle oman pääoman sijoittaja, omistaja, odottaa tulosta; muutoin tällaista tulorahoitusta ei olisi yritykseen ilmeisestikään jätetty. Taulukossa 1 nähdään sijoitetun pääoman tuotto prosenttien ohjearvoja. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 144.)

Taulukko 1. Sijoitetun pääoman tuotto prosenttien ohjearvoja.

Tuotto prosentti	Arviointi
yli 15 %	Hyvä
5–10 %	Tyydyttävä
alle 5 %	Heikko

Kun yrityksen kannattavuutta arvioidaan sijoitetun pääoman tuoton perusteella, analyysissä tulee kiinnittää huomiota yrityksen toiminnan riskillisyyteen. Jos saavutettu tuotto on hyvin varma ja riski pieni, sijoittaja ja luotonantaja voivat hyväksyä yritykseltä pienemmän pääoman tuoton kuin korkeariskiseltä yritykseltä. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 145.)

$$\text{Kokonaispääoman tuotto prosentti} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{Rahoituskulut} + \text{Verot (12 kk)}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin tilikaudella}} \times 100 \%$$

Yhteiskunnan näkökulmasta yrityksen kannattavuutta voidaan arvioida kokonaispääoman tuoton avulla. Tunnusluvulla saattaa olla merkitystä julkisyhteisön valmistellessa rahoituksen antamista yritykselle. Kokonaispääoman tuotto (ROA) on

yksi näkökulma arvioitaessa yrityksen hyvyttä kokoanistalouden kannalta. Kokonaispääoman tuottoa laskettaessa yrityksen aikaansaama lisäarvo omistajalle, rahoittajille ja yhteiskunnalle suhteutetaan käytössä olleeseen kokonaispääomaan. Tunnusluvussa kokonaispääomana käytetään taseen loppusummaa.

(Leppiniemi & Kykkänen 2007, 144–145.)

Taulukko 2. Kokonaispääoman tuottoprosentin ohjearvoja.

Tuottoprosentti	Arviointi
yli 10 %	Hyvä
5–10 %	Tyydyttävä
alle 5 %	Heikko

Yritystutkimuksen ja yleisen elämäkokemuksen perusteella tunnusluville esitetään usein suuntaa antavia ohjearvoja. Kokonaispääoman tuottoprosentin ohjearvoja nähdään taulukossa 2. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 145.)

3.3 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Vakavaraisuudella tarkoitetaan yrityksen pitkän aikavälin kykyä suoriutua velvoitteistaan. Hyvän vakavaraisuuden tärkeä ominaisuus on mahdollisuus saada uutta vierasta pääomaa yrityksen rahoitustilanteen tai toiminnallisten suunnitelmien näin vaatiessa. Vakavaraisuudessa on kysymys yrityksen rahoitusaseman terveydestä ja rahoituksellisesta joustavuudesta. (Leppiniemi & Leppiniemi & Kaisanlahti 2012.)

Vakavaraisuuden perusmittari on omavaraisuusaste eli oman pääoman ja koko pääoman välinen suhde ilmaistuna prosentteina. Omavaraisuusaste lasketaan seuraavasti:

$$\begin{aligned}
 & \textit{Omavaraisuusaste (\%)} \\
 & = \frac{\textit{Oikaistu oma pääoma}}{\textit{Oikaistun taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100 \%
 \end{aligned}$$

Jakajana olevana koko pääomana käytetään yleensä taseen loppusummaa. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysin tunnuslukuja laskettaessa saadut ennakot vähennetään taseen loppusummasta, koska niiden ei katsota edustavan (varsinaista) vierasta pääomaa, josta aiheutuisi yritykselle erityisiä rahoitusriskejä. Saadut ennakot liittyvät enemmänkin jo sovitun myyntitapahtuman esiasteeseen. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 145–146.)

Omavaraisuusasteelle voidaan esittää taulukossa 3 ilmenevät suuntaa antavat ohjearvot; tässäkin lopullinen arviointi on yksityiskohtaista. Jos yrityksen toimintaan liittyvä riski on alhainen ja tulokehitys hyvä ja vakaa, korkeitakin velkaantumisasteita voidaan pitää hyväksyttävänä. Jos taas yrityksen tulot vaihtelevat voimakkaasti tilikaudesta toiseen tai tulokehitys on niukkaa ja yrityksellä esiintyy tappiollisiakin tilikausia, korkea velkaantuminen on erityisen huolestuttavaa. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 146.)

Taulukko 3. Omavaraisuusasteen ohjearvoja.

Omavaraisuusaste	Arviointi
yli 40 %	Hyvä
20–40 %	Tyydyttävä
alle 20 %	Heikko

Vaikka omavaraisuusaste on Suomessa tavallisimmin käytetty vakavaraisuuden tunnusluku, lienee gearing muualla Euroopassa ja USA:ssa tavallisempi. ”Gearing” (USA:ssa leverage) viittaa välitykseen tai vipuun, tässä tapauksessa velkaviipuun. Tasetta tarkastellaan sidotun pääoman näkökulmasta. (Salmi 2006, 169.)

Gearing-tunnusluvussa korollisen vieraan pääoman ja oman pääoman määrää verrataan keskenään. Korollisesta vieraasta pääomasta vähennetään rahat ja rahoitusarvopaperit eli yrityksen likvidi varallisuus (jolla voitaisiin periaatteessa lyhentää velkoja). Tunnusluku kertoo nettovelan suhteen omaan pääomaan. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 147.)

$$\text{Gearing} = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{Rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oikaistu oma pääoma}} \times 100 \%$$

Taseen mukaisesta vieraasta pääomasta korottomiksi katsotaan yleensä erät *Saadut ennakot* ja *Ostovelat*. Jos nettovelan määrä on enintään oman pääoma suuruisen eli jos tunnusluku saa enintään arvon yksi, yrityksen vakavaraisuus katsotaan olevan riittävä. Jos tunnusluku on miinusmerkkinen ja negatiivisuus johtuu siitä, että yrityksen oma pääoma on negatiivinen (tappiot ylittävät oman pääoman määrän), sen vakavaraisuus on heikko. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 147.)

Edellä olevat vakavaraisuusmittarit ovat staattisia, ne lasketaan tietyn hetken taseesta. Kolmas vakavaraisuuden mittari on dynaaminen. Se suhteuttaa velkojen määrän tuottovirtaan, eli liikevaihtoon. Ajatuksena on tällöin tuottojen riittävyys luottojen hoitoon. (Salmi 2006, 171.)

Velkojen yritykselle aiheuttamaa rasitetta ja siinä tapahtuvia muutoksia voidaan seurata tunnusluvulla *Suhteellinen velkaantuneisuus*. Tunnuslukua laskettaessa velkojen määrä jaetaan liikevaihdolla ja saatu osamäärä ilmoitetaan prosentteina. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 146.)

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus} = \frac{\text{Oikaistun taseen velat}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}} \times 100 \%$$

Suhteellinen velkaantuneisuus on sopiva tunnusluku esimerkiksi sellaisissa tapauksissa, jolloin yrityksellä ei ole omaa pääomaa tai sitä on hyvin vähän. Näin on usein esimerkiksi yksityisliikkeissä ja henkilöyhtiöissä, joissa omistaja nostaa yksityisnostoina usein koko oman pääoman määrän ja usein enemmänkin. Yritys saattaa siitä huolimatta olla hyvin toimintakykyinen. Koska staattiset mittarit eivät anna järkeviä tulemia, suhteellinen velkaantuneisuus voi olla hyödyllinen lähestymistapa (Salmi 2006, 171.)

Taulukko 4. Suhteellisen velkaantuneisuuden ohjearvoja.

Suhteellinen velkaantuneisuus	Arviointi
alle 40 %	Hyvä
40–80 %	Tyydyttävä
yli 80 %	Heikko

Hyväksyttävänä pidettävä suhteellinen velkaantuneisuus riippuu monin tavoin yrityksen toiminnasta. Eri yritysten välillä on mahdollista tehdä vain suuntaa antavia vertailuja. Taulukossa 4 esitetään ohjearvoja vertailuja silmällä pitäen. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 146–147.)

3.4 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Maksuvalmiudessa on kysymys siitä, kykeneekö yritys selviytymään jatkuvasti maksuvelvoitteistaan. Mitä parempi on yrityksen maksuvalmius, sitä helpommin se selviää maksuistaan ja sitä edullisemmin se kykenee toteuttamaan esimerkiksi ostonsa. Hyvä maksuvalmius mahdollistaa esimerkiksi käteisalennuksen hyväksikäytön. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 147.)

Maksuvalmiuden päättelemisen tilinpäätöksessä ei aina ole yksinkertaista. Tilikauden päättämispäivä on vain yksi tilikauden päivistä; yrityksen rahavarat ja lyhytaikaiset velat (esim. ostovelat) eivät välttämättä ole silloin tyypillisimmillään. Suuntaa antava kuva tilinpäätöksestä on kuitenkin maksuvalmiudestakin saatavissa. Tavanomaisimmat maksuvalmiuden tunnusluvut ovat quick ja current ratio. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 147.)

Maksuvalmiutta voidaan tarkastella kahdesta näkökulmasta. Toinen on *staattinen eli välitön maksuvalmius*, joka tarkoittaa tietyn ajankohdan, tavallisesti tilinpäätöshetken maksuvalmiutta. Sen tarkastelun lähtökohtana on tase. *Dynaaminen eli toiminnallinen maksuvalmius* taas tarkoittaa yritykseen tulevan kassavirran riittävyyttä maksuvelvoitteiden hoitamiseen. Tarkastelun kohteena on tällöin taseen lisäksi tuloslaskelma tai rahavirta. (Salmi 2006, 178.)

Staattista maksuvalmiutta voidaan käsitellä nettokäyttöpääoman avulla. Nettokäyttöpääoma tarkoittaa sitä oman ja pitkäaikaisen pääoman määrää, joka tarvitaan vaihtuvien vastaavien eli nopeakiertoisen omaisuuden rahoittamiseen. Nettokäyttöpääoma selittää välittömän maksuvalmiuden periaatetta. Tietynä päivänä yrityksellä on tietty määrä velvotteita, jotka on hoidettava viimeistään vuoden kuluttua, valtaosalla paljon nopeammin. Tätä varten tarvitaan resursseja eli likviidejä varoja. Niitä pitää olla niin paljon, että velvotteiden hoito ei vaarannu. Jos nettokäyttöpääoma on negatiivinen, se tarkoittaa, että likviditeettiä on vähemmän kuin velvotteita. (Salmi 2006, 179.)

$$\begin{aligned} \text{Nettokäyttöpääoma} = \\ \text{Rahoitusomaisuus} + \text{vaihto-omaisuus} \\ - \text{lyhytaikainen vieras pääoma} \end{aligned}$$

Quick ratio -tunnusluvussa rahoitusomaisuuden määrää verrataan lyhytaikaisen vieraan pääoman määrään. Jos rahoitusomaisuus riittää kattamaan lyhytaikaisen vieraan pääoman, maksuvalmiuden sanotaan olevan hyvä. Mitä vähemmän rahoitusomaisuutta on verrattuna lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan eli vuoden sisällä maksettavan velan määrään, sitä kriittisemmältä yrityksen maksuvalmius vaikuttaa. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 148.)

Quick Ratio

$$= \frac{\text{Rahoitusomaisuus} - \text{Osatuloutuksen saamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Lyhytaikaiset saadut ennakot}}$$

Quick Ration arvo 1,0 tarkoittaa, että likviditeettiä on yhtä paljon kuin lyhyttä velkaa, jolloin velka on hallinnassa. Arvo 0,5 tarkoittaa kahdenkertaista lyhyen velan kuormaa likviditeettiin suhteutettuna, jonka arvioidaan olevan jo liikaa ja maksuvalmiusongelmien hyvin todennäköisesti jo ”päällä”. Quick Ration ohjearvot nähdään taulukossa 5. (Salmi 2006, 180.)

Taulukko 5. Quick Ratio – tunnusluvun ohjearvoja

Quick Ratio	Arviointi
yli 1	Hyvä
0,5–1	Tyydyttävä
alle 0,5	Heikko

Current Ratio tarkastelee maksuvalmiutta koko nettokäyttöpääoman näkökulmasta. Siinä likviditeetti käsitetään laajemmin ja hieman pidemmällä aikavälillä ja se laskee likviditeettiin myös vaihto-omaisuuden. Tämän vuoksi lyhytaikaisesta vierasta pääomasta ei vähennetä saatuja ennakkomaksuja. Vaihtuvista vastaavista vähennetään sellaiset erät, jotka eivät ole käytettävissä maksuvalmiuden hoitoon lähimmän vuoden aikana. Current Ration ohjearvot nähdään taulukossa 6. (Salmi 2006, 181.)

$$\text{Current Ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus} + \text{Vaihto-omaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Taulukko 6. Current Ratio – tunnusluvun ohjearvoja

Current Ratio	Arviointi
yli 2	Hyvä
1–2	Tyydyttävä
alle 1,0	Heikko

3.5 Tehokkuuden tunnusluvut

Tehokkuudella tarkoitetaan yrityksen resurssien ja saavutetun tuotoksen (tai tuloksen) välistä suhdetta. Esimerkiksi kannattavuuden analysoinnissa käytetty mittari *Sijoitetun pääoman tuotto prosentti* on myös tehokkuustunnusluku. Siinä yrityksen saavuttamaa tulosta verrataan siihen sijoitettuun pääomaan. Tavanomaisia

tehokkuuden mittausalueita ovat myös henkilöstön tehokkuus ja johdon tehokkuus. (Leppiniemi & Leppiniemi & Kaisanlahti 2012.)

Henkilöstön käytön tehokkuutta voidaan mitata suhteuttamalla liikevaihto, liikevoitto, jalostusarvo, osinko tms. yrityksen saavuttamaa tuotosta tai tulosta kuvaava luku henkilöstön lukumäärään tai henkilöstökulujen määrään. Muodostettaessa mittari henkilöstömäärän avulla tutkitaan, kuinka suuri on yrityksen saavutus (tuotos tai tulos) henkilöä kohden. Henkilöstön lukumäärää käytettäessä mitataan, kuinka suuri on yrityksen aikaansaama tuotos yhtä palkkaeuroa kohden. (Leppiniemi & Leppiniemi & Kaisanlahti 2012.)

Mitä homogeenisempiä yritysten henkilöstörakenteet ovat, sitä paremmin vertailuun soveltavat henkilöstön lukumäärään suhteutetut tunnusluvut:

- Liikevaihto / Henkilökunnan lukumäärä
- Jalostusarvo / Henkilökunnan lukumäärä
- Liikevoitto / Henkilökunnan lukumäärä
- (Tulos ennen satunnaiseriä – Verot) / Henkilökunnan lukumäärä.
- Vaihto-omaisuus / Liikevaihto - %

(Leppiniemi & Leppiniemi & Kaisanlahti 2012.)

3.6 Kiertoajan tunnusluvut

Kiertoaika-tunnusluvuilla analysoidaan rahan sitoutumista yrityksen toimintaan. Tunnusluvuilla mitataan ja arvioidaan maksuaikojen, varaston kierron yms. tekijöiden tavanomaisuutta, niihin liittyviä rahoitustarpeita, vapautettavissa olevaa pääomaa sekä muita rahoituksen ja toiminnan suunnitteluun ja yrityksen arviointiin liittyviä seikkoja. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 149.)

Maksuvalmiutta voidaan parantaa nopeuttamalla kassatulojen kertymistä esimerkiksi tehostamalla perintää, antamalla alennuksia tai myymällä saamisia rahoitusyhtiölle. Parantamismahdollisuuden realistisuutta tutkittavan yrityksen kohdalla voidaan arvioida tunnusluvun *Myyntisaamisten kiertoaika* avulla. Myyntisaamisten kiertoaika kertoo, kuinka monen päivän maksuajan asiakkaat keskimäärin

käyttävät. (Leppiniemi & Leppiniemi & Kaisanlahti 2012.)

Myyntisaamisten kiertoaika

$$= \frac{\text{Myyntisaamiset} + \text{Sisäiset myyntisaamiset}}{\text{Liikevaihto}} \times 365$$

Ostovelat tarkoittavat tavaran ja palvelun toimittajan antamaa maksuaikaa eli rahoitusta. Ne ovat tavallaan myyntisaamisten peilikuva. Mitä enemmän on ostovelkaa, sitä vähemmän tarvitaan muuta rahoitusta. Koska ostovelka on yleensä korotonta, se vähentää korollisen ja oman pääoman tarvetta. Mitä hitaammin ostovelat kiertävät, sitä paremmin tämä rahoituslähde on käytössä. Erityisen pitkä kiertoaika viittaa tosin maksuvaikeuksiin ja hoitamattomiin ostovelkoihin. (Salmi 2006,190.)

Ostovelkojen kiertoaika =

$$\frac{\text{Ostovelat} + \text{Sisäiset ostovelat}}{\text{Ostot} + \text{Ulkopuoliset palvelut (12 kk)}} \times 365$$

Tunnusluku kertoo keskimääräisen ostolaskun maksuajan. Ostovelkojen kiertoaikaan vaikuttavat erityisesti toimialan maksuaikakäytännöt, yrityksen rahoitustilanne, yrityksen maksupolitiikka ja pyrkimys ”hyvän maksajan maineeseen” ja tavaroiden ja palveluiden toimittajien joustavuus. (Salmi 2006, 190.)

Ostovelkojen ja myyntisaamisten kiertoaikojen tulisi olla suhteessa toisiinsa. Jos ostovelkojen kiertoaika on huomattavasti pidempi kuin myyntisaamisten, yritys saa toimittajiltaan rahoitusta enemmän, kuin antaa sitä asiakkailleen. Tällöin asiat ovat niin kuin niiden tulee ollakin. (Salmi 2006, 190.)

4 TILINPÄÄTÖSANALYYSI KOHDEYRITYKSESTÄ

4.1 Alkutiedot analyysistä ja toimialasta

Tämän työn tarkoituksena on tuottaa tilinpäätösanalyysi Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy:lle. Pohjana työlle on käytetty yrityksen tilinpäätöstietoja vuosilta 2009–2014 sekä Finnveran tuottamia toimialakohtaisia tilinpäätöstilastoja kohdasta 43210 Sähköasennus. Tutkimuksessa käytetään vain toimialatilastoista saatavia tunnuslukuja, jotta jokaiselle yrityksen tunnusluvulle saataisiin ulkopuolinen vertailukohta. Yritystä verrataan saman toimialan yritysten yläkvartiiliin, mediaaniin ja alakvartiiliin.

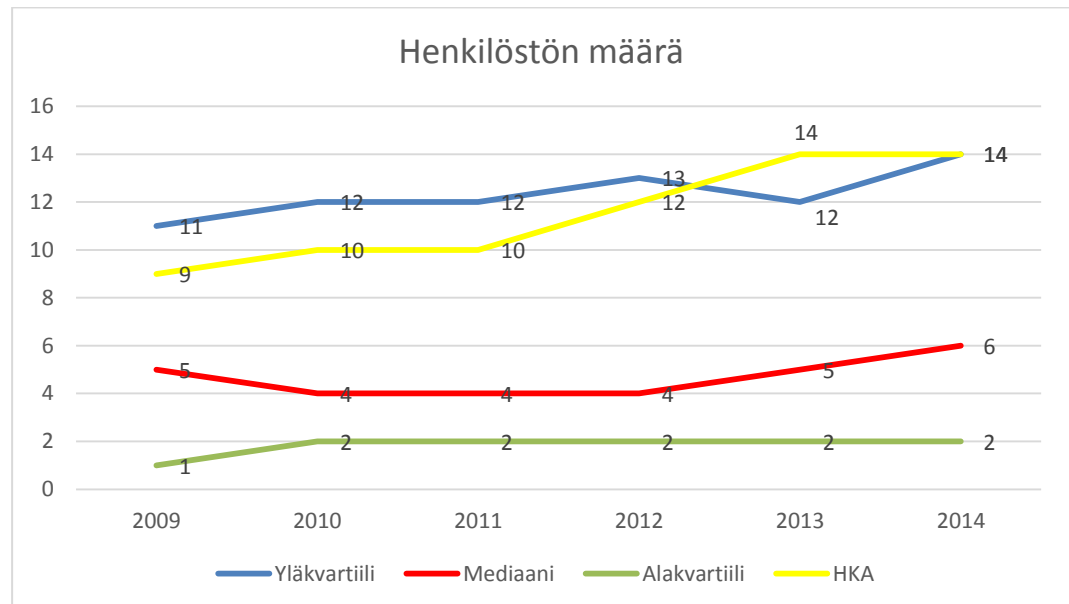
Vertailtavien yritysten lukumäärä, johon tilastot pohjautuvat, on vuosittain noin 200. Vuoden 2014 tilastot ovat vasta suuntaa antavia, koska tähän mennessä tilastoituja yrityksiä oli vain 50. Odotettavaa on, että vuoden 2014 vertailuluvut tulevat laskemaan ja kohdeyrityksen tilanne parantumaan suhteessa kilpailijoiden lukuihin.

Tilinpäätösanalyysillä pyritään selvittämään yrityksen kannattavuus, maksuvalmius, vakavaraisuus, tehokkuus sekä erilaiset kiertojat tutkitulta ajanjaksolta. Lisäksi yrityksen toiminnasta tehtiin trendianalyysi sekä kassavirtalaskelma. Selvitystä varten täytyi aluksi tilinpäätöstiedot oikaista, jotta ne olisivat vertailukelpoisia ja antaisivat mahdollisimman tarkan kuvan yrityksen tilasta. Oikaisujen johdosta taseeseen lisättiin leasingomaisuus, jota ei aikaisemmin taseeseen kirjattu. Tämän jälkeen voitiin laskea valitut tunnusluvut ja aloittaa tunnuslukujen analysointi. Yrityksen oikaistut ja viralliset taseet ja tuloslaskelmat ovat liitteinä (1-4), samoin kuin yrityksen ja toimialan tunnusluvut (5-6).

Yrityksen toimintaa tutkitaan lisäksi trendianalyysillä ja kassavirtalaskelmalla. Trendianalyysissä yrityksen tarkasteluvuodet suhteutetaan prosenteiksi vuoden 2009 lukuihin ja sen pohjalta nähdään miten toiminta on kehittynyt ajan mittaan. Kassavirtalaskelmalla vertaillaan eri vuosien rahoituksen ja saatavien riittävyyttä sekä erilaisten kassajäämien muutoksia vuosien aikana.

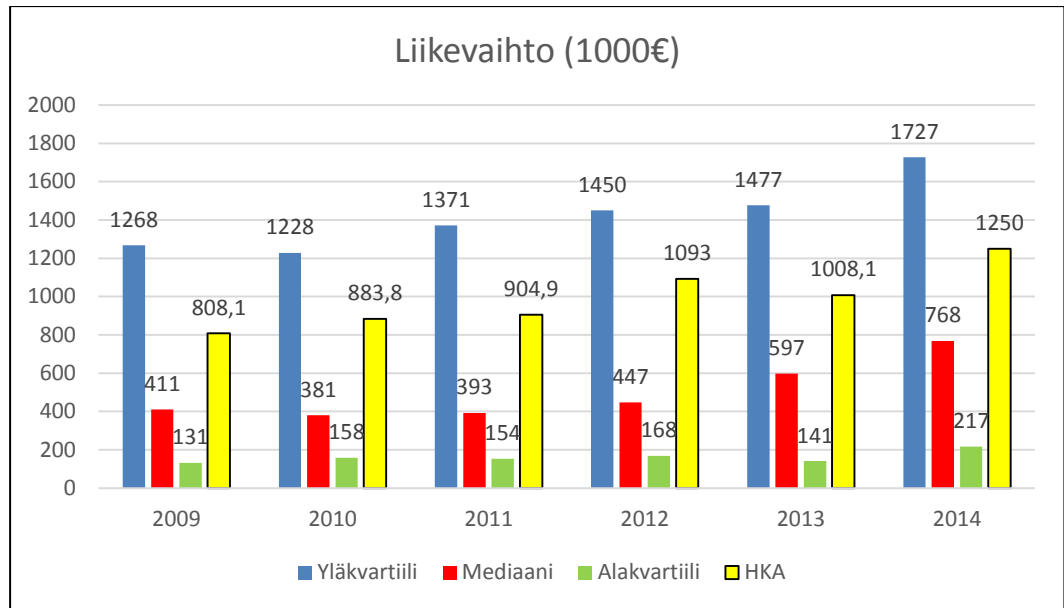
Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy on Lahdessa toimiva kiinteistöautomaation kokonaisurakointiin ja kiinteistötekniikan kunnossapitoon erikoistunut yritys. Yritys tarjoaa kiinteistöautomaation ja ilmaston erityisosaamista Päijät-Hämeessä kunnille, kaupungeille ja yhteisöille. Henkilöstömäärältään yritys kuuluu toimialassaan isoimpien yritysten joukkoon. Henkilöstömäärä on kasvanut vuosien aikana tasaisesti ja nyt yritys työllistää 14 henkilöä. (Hämeenkiinteistöautomaatio 2015.)

Kuviossa 7 nähdään toimialan henkilöstömäärän kehitys. Kohdeyritys on merkitty tutkimuksen kaavioihin lyhenteellä HKA.

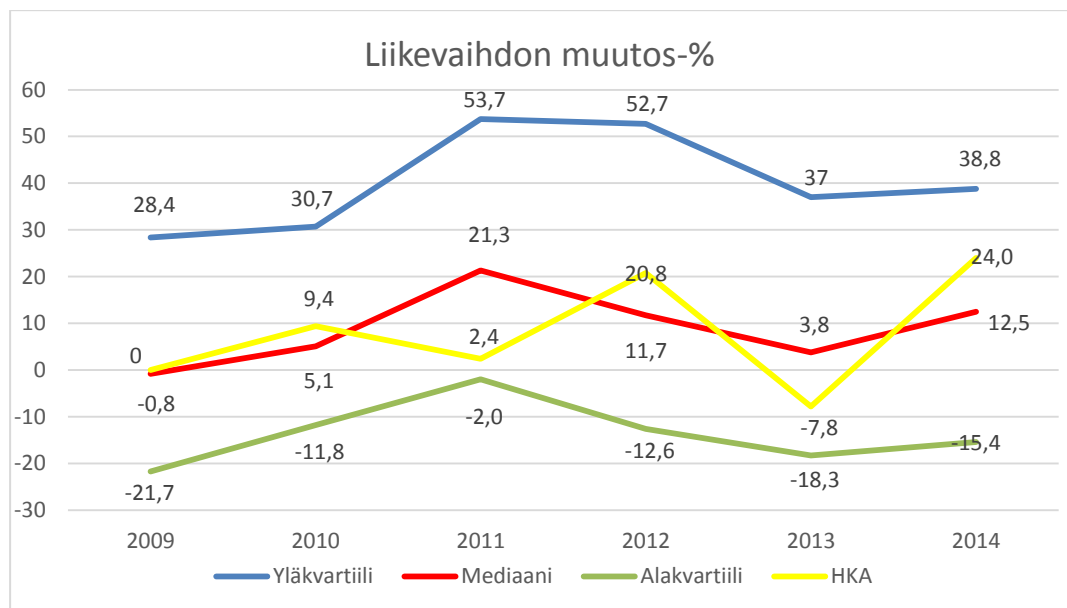
Kuvio 7. Toimialan henkilöstön lukumäärä vuosilta 2009–2014. (Finnvera tilinpäätöstilastot 2015.)

Liikevaihdon osalta kohdeyritys on selvästi mediaanitasoa suurempi, mutta ei kuitenkaan yllä toimialan yläkvartiilin tasolle. Liikevaihto on kasvanut viidessä vuodessa yli 400 000 euroa, joka vastaa prosenteissa yli 50 % kasvua vuodesta 2009 vuoteen 2014. Kuviossa 8 nähdään liikevaihdon kehitys toimialalla.

Kuvio 8. Toimialan liikevaihto vuosilta 2009–2014. (Finnvera tilinpäätöstilastot 2015.)

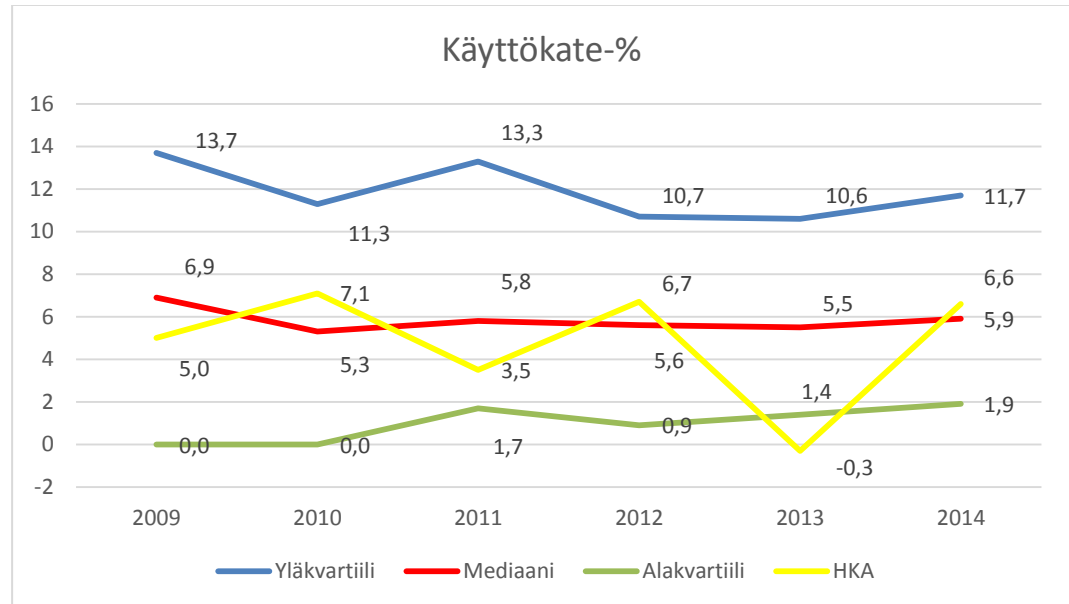
Liikevaihdon muutosprosentti on vaihdellut vuosittain suuresti, mutta keskimäärin yrityksen kasvu on ollut mediaanitason luokkaa. Vaihtelussa huomattavaa on se, että joka toinen vuosi on ollut hyvä vuosi ja joka toinen taas heikko tai jopa surkea. Kuviossa 9 on esitetty liikevaihdon muutosprosentit tarkastelujaksolla.

Kuvio 9. Toimialan liikevaihdon muutosprosentit vuosilta 2009–2014. (Finnvera tilinpäätöstilastot 2015.)

4.2 Kannattavuus

Käyttökateetta tarkastelemalla nähdään, kuinka paljon yrityksen liikevaihdosta jää katetta, kun siitä vähennetään yrityksen toimintakulut. Kuvio 10 on kuvattuna toimialan käyttökateprosentit tarkastelujaksolla.

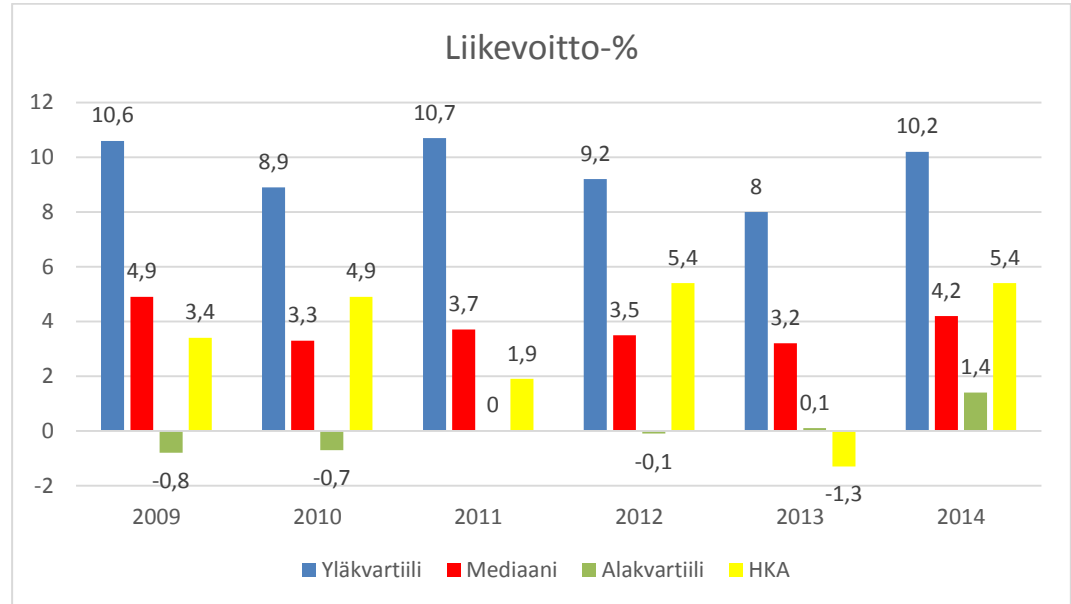

Kuvio 10. Toimialan käyttökateprosentit vuosilta 2009–2014. (Finnvera tilinpäätöstilastot 2015.)

Vuonna 2009 kohdeyritys oli hivenen alle toimialan mediaanitason, jolloin päästiin 5 % käyttökatteeseen. Seuraavana vuonna mediaanitaso ylitettiin ja käyttökateprosentti parantui arvoon 7,1 %. Vuonna 2011 kuitenkin tapahtui lasku alakvartiilin ja mediaanitason välille johtuen liikevaihdon liian vähäisestä kasvusta verrattuna kasvaneisiin kuluihin. Vuonna 2012 saatiin paremmin kasvua toimintaan ja käyttökateprosentti palautui jälleen päälle toimialan mediaanitason arvoon 6,7 %. Vuosi 2013 oli kuitenkin todella heikko laskeneen liikevaihdon johdosta ja käyttökateprosentti painui negatiiviseksi alle alakvartiilitason lukemaan -0,3 %. Tilanne saatiin kuitenkin korjattua heti seuraavana vuonna, jolloin käyttökateprosentti nousi takaisin mediaanitason yli arvoon 6,6 %.

Käyttökateprosentille ei ole annettu tarkkoja ohjearvoja vaan lukua on pääasiassa järkevää verrata vain oman toimialan yritysten kesken. Tässä tapauksessa koh-

deyritys pärjää keskimääräisen hyvin oman toimialan yrityksiin verrattaessa lukuun ottamatta vuotta 2013.

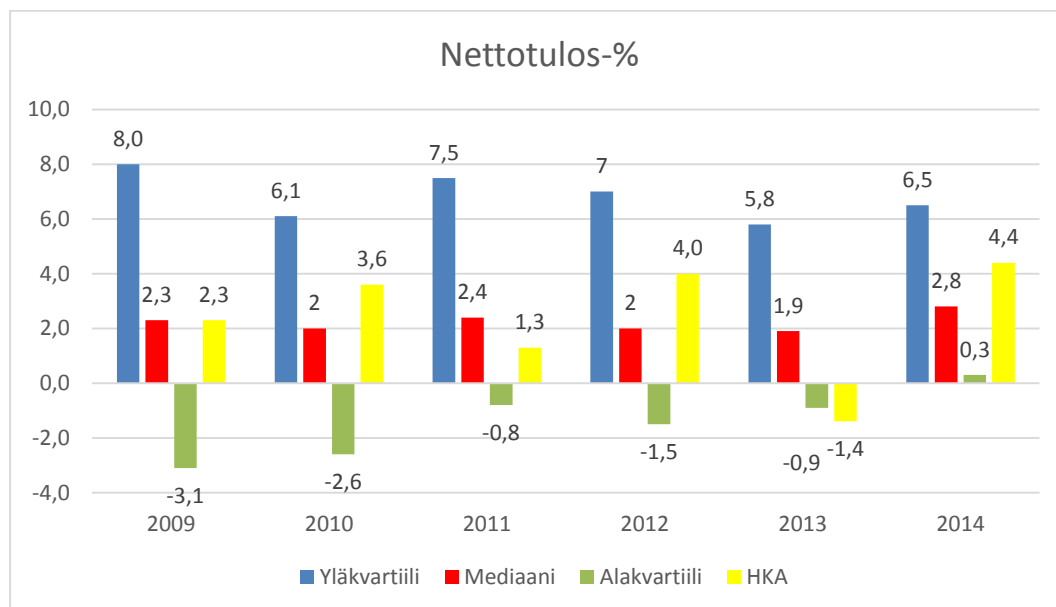

Kuvio 11. Toimialan liikevoittoprosentit vuosilta 2009–2014. (Finnvera tilinpäätöstilastot 2015.)

Liikevoitto kertoo kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäänyt jäljelle ennen rahoituseriä ja veroja. Kuviossa 11 nähdään tutkitut liikevoittoprosentit. Vuonna 2009 kohdeyritys oli hivenen alle toimialan mediaanitason 3,4 % liikevoittoprosentilla. Vastaavasti vuonna 2010 tilanne kääntyi päinvastoin, jolloin kohdeyritys oli lähes samassa suhteessa mediaanitasoa parempi 4,9 % liikevoittoprosentilla. Toiminnan taannuttua vuonna 2011, liikevoittoprosentti laski jälleen mediaanitason alapuolelle. Vuonna 2012 tehtiin siihen asti paras tulos, joten liikevoittoprosentti nousi sen johdosta reilusti yli mediaanitason arvoon 5,4 %. Heikkona vuonna 2013 myös liikevoittoprosentti laski alle alakvartiilitason lukemaan -1,3 %. Tästä kuitenkin noustiin seuraavana vuonna takaisin 2012 vuoden tasolle 5,4 prosenttiin, joka ylitti jälleen toimialan mediaanitason.

Liiketuloprosentin avulla voidaan tarkastella saman toimialan yritysten operatiivista kannattavuutta keskenään, sillä mukana ei ole rahoituskuluja. Tällöin velkai-

nen ja velaton yritys ovat samalla viivalla. Kohdeyritys menestyy vertailussa keskimäärin toimialan mediaanitasolla vuotta 2013 lukuun ottamatta.

Kuvio 12. Toimialan nettotulosprosentit vuosilta 2009–2014. (Finnvera tilinpäätöstilastot 2015.)

Nettotulosta tutkittaessa nähdään yrityksen varsinaisen toiminnan tulos. Kuvio 12 näyttää toimialan nettotulosprosentit, johon analyysi perustuu. Vuonna 2009 kohdeyritys oli tasan toimialan mediaanitasoa eli 2,3 %. Nettotulosprosentti nousi seuraavana vuonna 3,6 prosenttiin, joka oli lähes kaksinkertainen tarkasteluvuoden mediaaniin nähden. Vuonna 2011 nettotulosprosentti kuitenkin laski vastavasti lähes puoleen sen vuoden mediaanitasosta ollen 1,3 %. Vuoden 2012 nettotulos-% nousi jälleen tuplasti mediaanitason yläpuolelle 4,0 prosenttiin. Vuonna 2013 nettotulos-% romahti pahasti jopa alle alakvartiilin tason, saaden ensimmäistä kertaa negatiivisen tuloksen -1,4 %. Vuonna 2014 tilanne kuitenkin korjautui ja nettotulosprosentti nousi lähes tuplasti yli mediaanitason lukemaan 4,4 %.

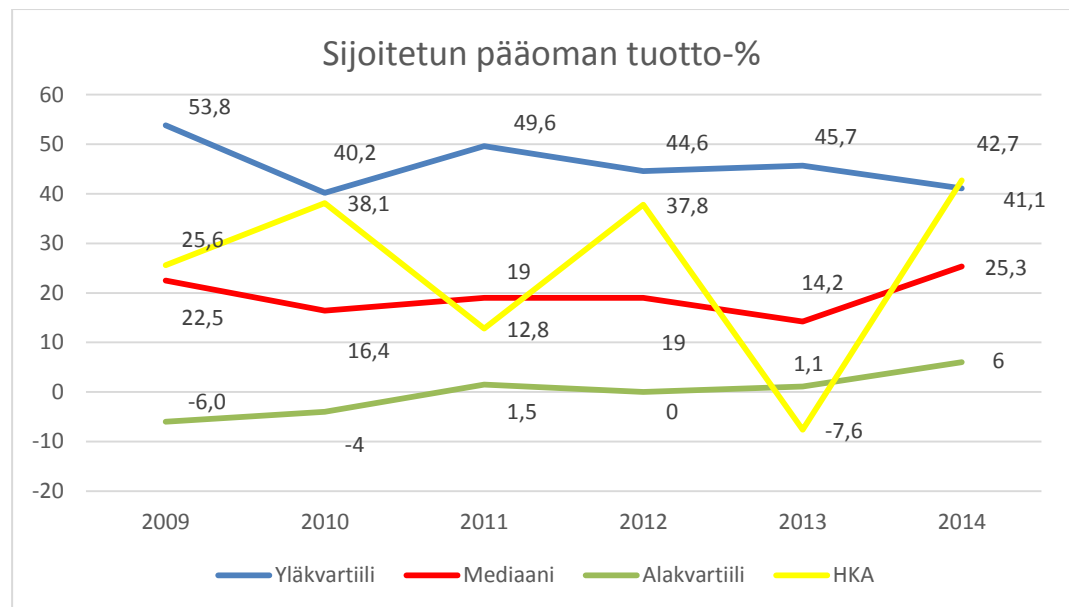
Keskimäärin kohdeyrityksen nettotulosprosentti sijoittuu toimialan mediaanin tuntumaan lukuun ottamatta heikkoa vuotta 2013. Nettotuloksen riittävyys ja vaadittu vähimmäistaso määräytyy kuitenkin yrityksen voitonjakotavotteiden mukaan. Yleensä jos oman pääoman tuotto (ROE) ylittää 10 % tason, on nettotulos

vähintään tyydyttävällä tasolla. Kuten taulukosta 7 nähdään, 10 % taso ylittyy kaikkina muina vuosina paitsi 2013.

Taulukko 7. Kohdeyrityksen oman pääoman tuotto-% (ROE).

2009	2010	2011	2012	2013	2014
20,5 %	30,4 %	10,1 %	35,2 %	- 12,3 %	39,1 %

Sijoitettu pääoman tuotto-% mittaa yrityksen suhteellista kannattavuutta eli tuottoa, joka on saatu yritykseen sijoitetulle tuottoa vaativalle pääomalle. Kuviossa 13 nähdään toimialan sijoitetun pääoman tuotto-% kehitys.

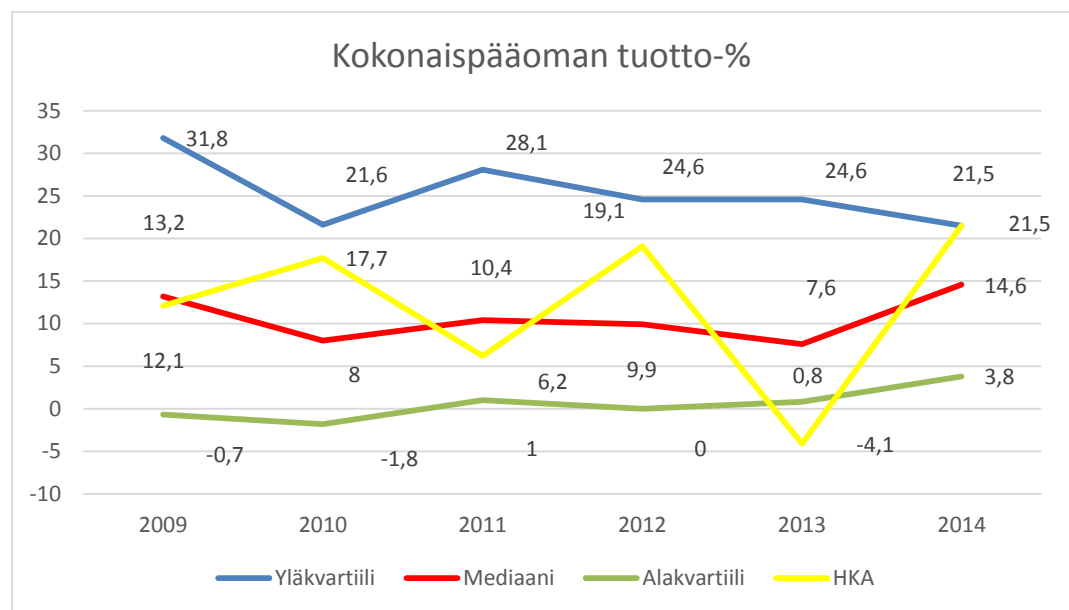

Kuvio 13. Toimialan sijoitetun pääoman tuotto-% vuosilta 2009–2014. (Finnvera tilinpäätöstilastot 2015.)

Vuonna 2009 kohdeyrityksen sijoitetun pääoman tuotto oli 25,6 %, joka oli hivenen toimialan mediaanitasoa korkeampi. Vuonna 2010 tuotto-% nousi jo lähes yläkvartiilin tasolle ollen 38,1 %. Vuonna 2011 sijoitetun pääoman tuotto-% laski kuitenkin alle mediaanitason lukuun 12,8 %, josta seuraavana vuonna luku nousi jälleen lähemmäs yläkvartiilitasoa 37,8 prosenttiin. Vuonna 2013 sijoitetun pääoman tuotto-% romahti negatiiviseksi -7,6 prosenttiin ja näin jopa alle toimialan alakvartiilitason. Tilanne kuitenkin korjaantui seuraavana

vuonna jolloin sijoitetun pääoman tuotto-% nousi jopa yli yläkvartiilin arvoon 42,7 %.

Sijoitetun pääoman ohjearvot kertovat, että erinomainen arvo saavutettaisiin kun luku on yli 15 %. Kohdeyritys ylsi erinomaiselle tasolle siis neljänä vuotena. Hyväksi luokitellaan arvot 10 % – 15 % väliltä, johon kohdeyritys ylsi vuonna 2011. Vuoden 2013 arvo sijoittuu odotetusti luokkaan heikko, johon kuuluakseen sijoitetun pääoman tuotto-% on oltava alle 3 %.

Kuvio 14. Toimialan kokonaispääoman tuotto-% vuosilta 2009–2014. (Finnvera tilinpäätöstilastot 2015.)

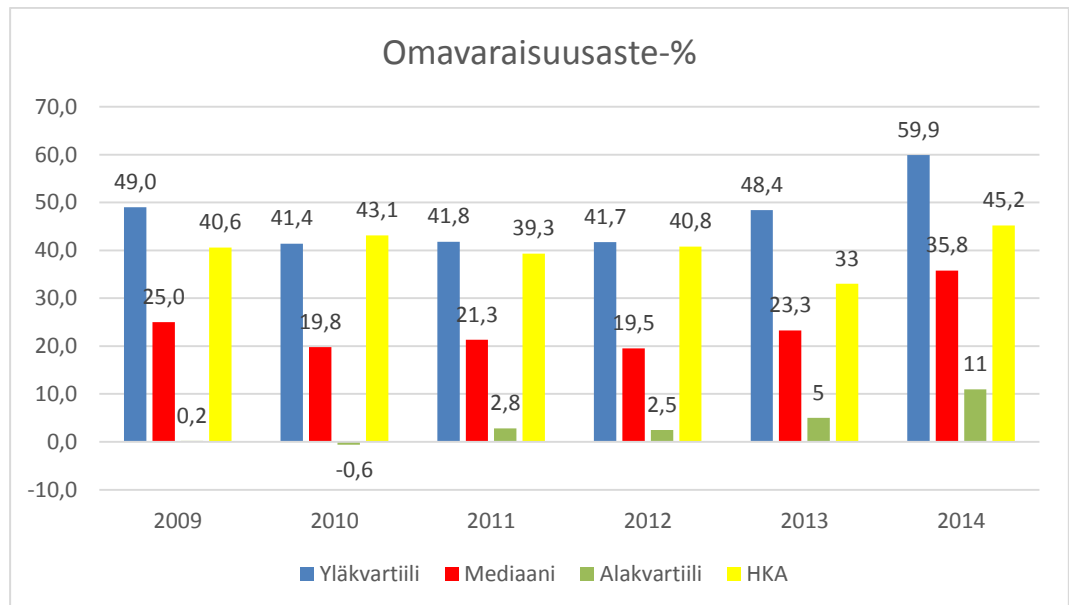
Kokonaispääoman tuotto-%:n seuraaminen selviää kuinka paljon yritystoimintaan sitoutuneelle pääomalle on kertynyt tilikaudella tuottoa. Kuviossa 14 on esitettyä toimialan kokonaispääoman tuotto-%:n. Vuonna 2009 kohdeyrityksen kokonaispääoman tuotto-% oli 12,1 %, joka vastasi lähestulkoon kyseisen vuoden toimialan mediaanitasoa (13,2 %). Tunnusluku kasvoi vuonna 2010 lähelle yläkvartiilin tasoa 17,7 prosenttiin samaan aikaan kun toimialan luvut laskevat. Vuonna 2011 vastaavasti kävi päinvastoin, jolloin toimialan luvut nousivat ja kohdeyrityksen kokonaispääoman tuotto-% laski alle mediaanitason 6,2 prosenttiin. Vuonna 2012 oli jälleen vuorossa nousu lähes yläkvartiilin tasolle

jolloin kasvua tuli edellisvuoteen verrattuna lähes 13 prosenttiyksikköä eli lukemaan 19,1 %. Heikosti mennyt vuosi 2013 laski kokonaispääoman tuottoosaston kuitenkin negatiiviseksi alakvartiilin alle arvoon -4,1 %. Vuonna 2014 palattiin jälleen positiivisempiin tuloksiin kun kokonaispääoman tuotto kasvoi yläkvartiilin tasolle 21,5 prosenttiin.

Kokonaispääoman tuottoosastot ohjearvot kertovat, että kun luvun arvo on yli 10 %, on tilanne tällöin hyvä. Kohdeyritys ylsi vaadittuun arvoon 2009, 2010 ja 2014. Vuonna 2011 arvo sijoittui välille 5 % -10 % joka luokitellaan tyydyttäväksi. Heikkoon kategoriaan kohdeyritys luokiteltiin vuonna 2013, jolloin luku jäi alle asetetun 5 % rajan.

4.3 Vakavaraisuus

Omavaraisuusasteen perusteella voidaan arvioida yrityksen vakavaraisuutta ja tappionsietokykyä. Kuviossa 15 nähdään toimialan omavaraisuusasteosastot.

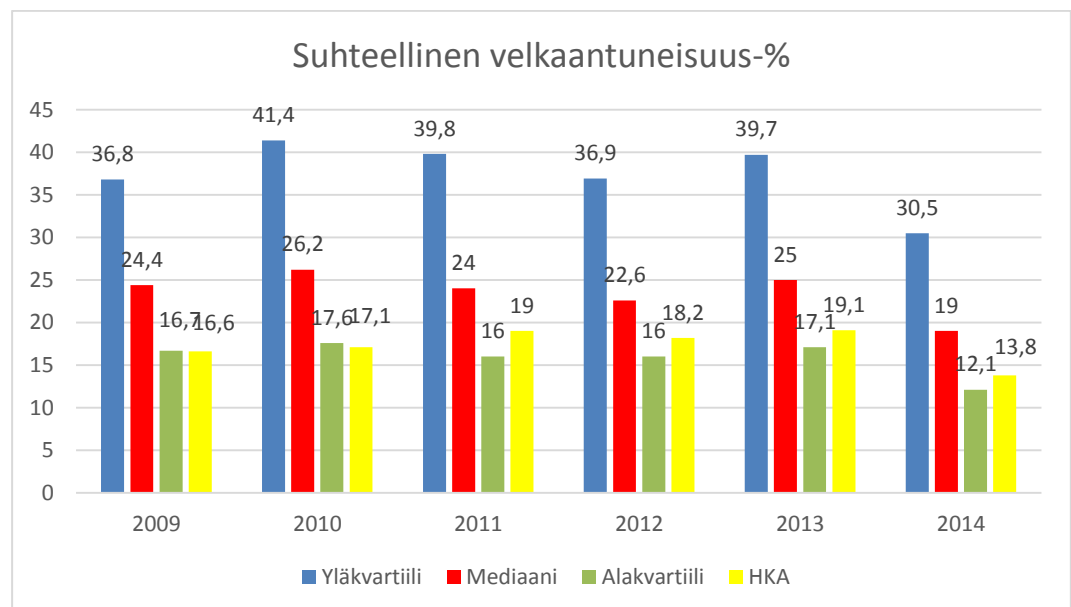

Kuvio 15. Toimialan omavaraisuusasteosastot vuosilta 2009–2014. (Finnvera tilinpäätöstilastot 2015.)

Kohdeyrityksen omavaraisuusaste vuonna 2009 oli lähellä yläkvartiili tasoa ollen 40,6 %. Vuonna 2010 yrityksen omavaraisuusaste kasvoi 43,1 prosenttiin ja samalla ohitti toimialan yläkvartiilin. Vuonna 2011 omavaraisuusaste laski alle

40 %. Syynä tähän oli leasinginvestoinnit uuteen kalustoon sekä hivenen heikompi vuosi verrattuna edelliseen. Vuonna 2012 omavaraisuusaste palasikin takaisin yli 40 % ja lähes yläkvartiilin tasolle. Vuonna 2013 heikon tuloksen vuoksi omavaraisuusaste romahti lähes 8 prosenttiyksikköä jääden lukemaan 33 %. Omavaraisuusaste oli toki tällöinkin reilusti yli toimialan mediaanitason. Vuonna 2014 kohdeyrityksen omavaraisuusaste nousi tarkastelujakson parhaimpaan tulokseen 45,2 prosenttiin.

Omavaraisuusasteen viitteelliset ohjearvot kertovat, että yli 50 % omavaraisuus tarkoittaisi erinomaista tasoa. Tähän ei kuitenkaan tarkasteluvuosina päästy. Hyvän omavaraisuusasteen tasona pidetään 35 % -50 %, johon kohdeyritys ylsi vuotta 2013 lukuun ottamatta jokaisena tarkasteluvuonna. Vuosi 2013 arvioidaan tyydyttäväksi, jonka arvosteluväli on 25 % -35 %.

Kuvio 16. Toimialan suhteellisen velkaantuneisuuden prosentit vuosilta 2009–2014. (Finnvera tilinpäätöstilastot 2015.)

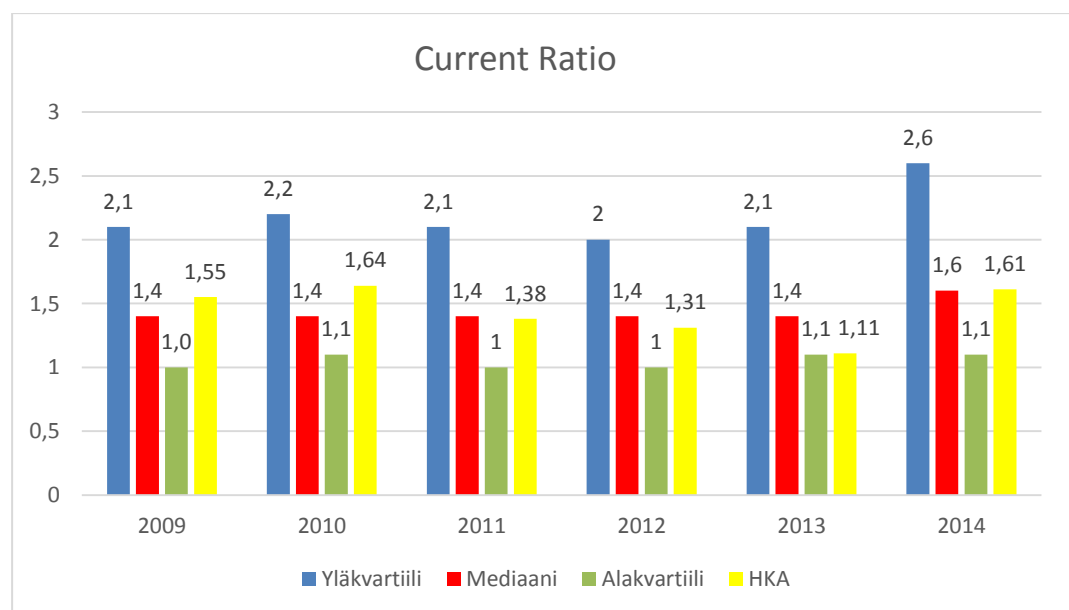
Suhteellinen velkaantuneisuus mittaa yritysten velkojen suhdetta toiminnan laajuuteen. Kuviossa 16 esitellään toimialan suhteellisen velkaantuneisuuden prosentit. Vuonna 2009 yrityksen suhteellinen velkaantuneisuus alitti toimialan alakvartiilitason. Tämä tarkoittaa sitä, että kohdeyritys kuului tällöin toimialan vähiten

velkaantuneiden yritysten joukkoon. Vuonna 2010 tilanne oli suhteessa muihin toimialan yrityksiin sama, vaikka velkaantuneisuusaste nousikin hivenen. Vuonna 2011 velkaantuneisuusaste nousi yli alakvartiilitason johtuen uusista leasingkaluston hankinnoista. Vuonna 2012 suhteellinen velkaantuneisuus lähti laskuun kun velkaa alettiin taas lyhentää. Vuonna 2013 kuitenkin heikon vuoden takia myös suhteellinen velkaantuneisuus nousi lähes prosentin verran. Tosin nousua tuli koko toimialalla keskimäärin saman verran. Vuonna 2014 kohdeyrityksen velkaantuneisuus laski hieman yli 5 prosenttiyksikköä, pysyen edelleen alakvartiilitason tuntumassa.

Suhteellisella velkaantumisella ei ole tarkkoja ohjearvoja, vaan järkevästi sitä voidaan vertailla vain saman toimialan yritysten kesken. Velkaantumisen hoitoon yrityksellä tulee olla riittävän hyvä käyttökate (esitely kuviossa 10). Koska velkaantuminen on vähäistä, käyttökateen voidaan arvioida olleen riittävän hyvä lukuun ottamatta vuotta 2013.

4.4 Maksuvalmius

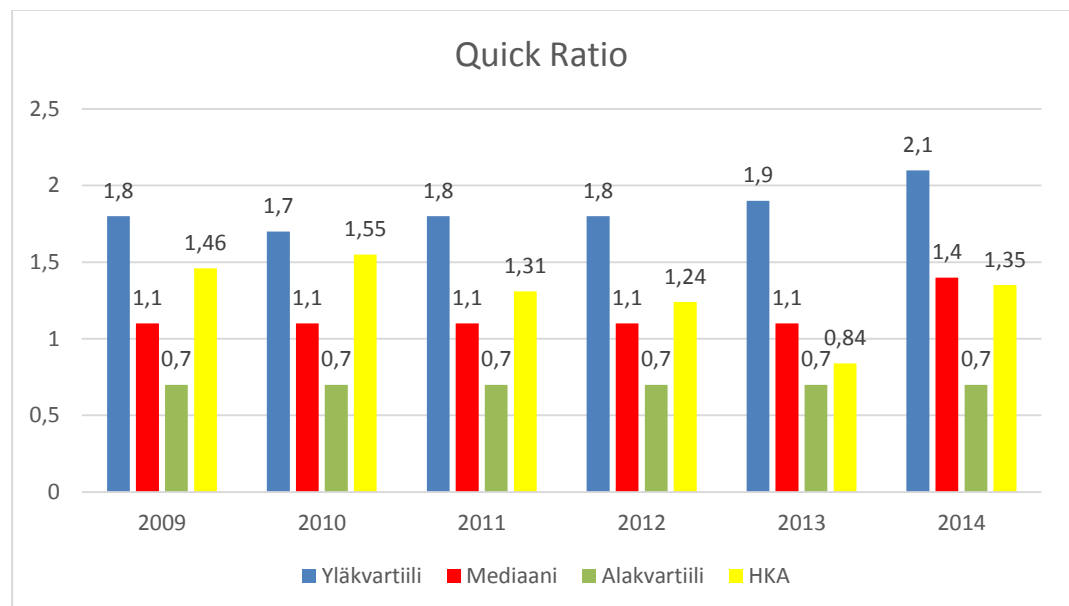
Current ratio mittaa yrityksen maksuvalmiutta ja rahoituspuskuria tilinpäätöshetkellä. Luvun ideana on verrata nopeasti rahaksi muutettavien erien suhdetta lyhytaikaisiin velkoihin. Kuviossa 17 nähdään Current ration toimialakohtainen vaihtelu tarkastelujaksolla.

Kuvio 17. Toimialan Current Ratio vuosilta 2009–2014. (Finnvera tilinpäätöstilastot 2015.)

Vuonna 2009 kohdeyrityksen current ratio oli 1,55, joka ylitti toimialan mediaanitason. Mediaanin yli päästiin myös vuonna 2010, jolloin current ration lukema nousi jo 1,64. Vuonna 2011 tapahtui kuitenkin laskua uusien leasinghankintojen takia, joten current ratio tippui hivenen ja jäi alle mediaanitason. Vuonna 2012 current ratio jatkoi pientä laskuaan lukemaan 1,31 ja jääden jälleen alle toimialan mediaanitason. Heikko vuosi 2013 laski current ration tasoa jo alakvartiilin tasolle lukemaan 1,11. Viimeisenä tarkasteluvuonna yritys onnistui kuitenkin parantamaan reilusti tulostaan ja samalla myös current ratio palasi alan mediaanitasolle lukemaan 1,61.

Current ration ohjearvojen mukaan hyvään tasoon päästäkseen vaaditaan arvo väliltä 2 – 2,5, johon kohdeyritys ei tarkastelujaksolla yltänyt. Ainoastaan toimialan yläkvartiili pystyi saavuttamaan hyvän tason. Tyydyttävän tason rajana pidetään arvoa 1,5 – 2, jonka kohdeyritys ylitti vuosina 2009, 2010 ja 2014. Loput tarkasteluvuodet sijoittuivat tasolle välttävä, jonka raja-arvot ovat 1 – 1,5.

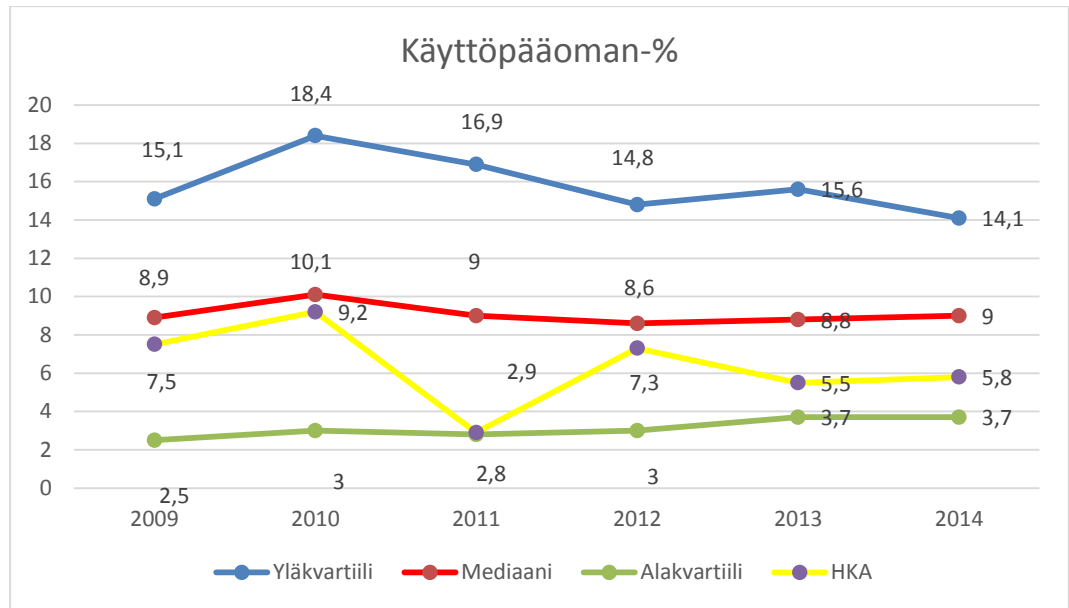
Kuvio 18. Toimialan Quick Ratio vuosilta 2009–2014. (Finnvera tilinpäätöstilastot 2015.)

Quick ratio mittaa yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloistaan nopeasti rahaksi muutettavilla omaisuuserillä. Kuviossa 18 on esitelty toimialan Quick ratio – arvojen muutos. Vuonna 2009 yrityksen quick ratio sijoittui toimialan mediaani- ja yläkvartiiliarvon välille lukemaan 1,46. Quick ratio parantui seuraavana vuonna arvoon 1,55 ja lähestyi toimialan yläkvartiilitasoa. Vuonna 2011 luku lähti kuitenkin laskuun hivenen heikomman vuoden ja kalustohankintojen takia ja jäi arvoon 1,31. Tämä oli kuitenkin yli toimialan mediaanitason. Vuonna 2012 quick ratio laski edelleen arvoon 1,24, pysyen kuitenkin yli mediaanitason. Vuonna 2013 heikko tulos romahdutti quick ration lähes alakvartiilin tasolle arvoon 0,84. Hyvä vuosi 2014 nostatti quick ration takaisin mediaanitason läheisyyteen arvoon 1,35.

Quick ration ohjearvojen mukaan erinomainen taso saavutetaan kun tunnusluvun arvo on yli 1,5. Erinomaiseen tasoon kohdeyritys pääsi vuonna 2010. Hyvän tason raja-arvot ovat välillä 1 – 1,5, johon kohdeyritys ylsi vuotta 2013 lukuun ottamatta kaikkina muina tarkasteluvuosina. Vuosi 2013 sijoittui tyydyttävälle tasolle 0,5 – 1. Suositusarvoksi on määritelty luku 1, jolloin yrityksen rahoitusomaisuus kattaisi lyhytaikaiset velat. Suositusarvoon nähden yritys on toiminut erittäin hyvin.

4.5 Tehokkuus

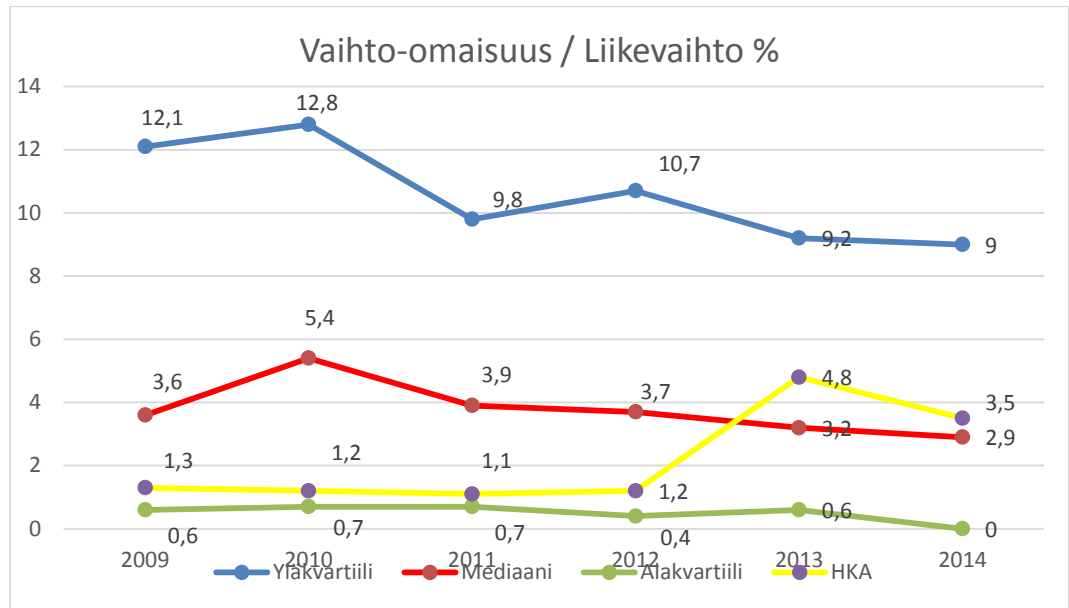
Käyttöpääoman prosentti mittaa yrityksen juoksevaan toimintaan sitoutuvan rahoituksen määrää ja siten myös pääoman käytön tehokkuutta. Lähtökohtaisesti on sitä parempi, mitä pienemmällä käyttöpääomalla yritys selviää. Kuviossa 19 nähdään käyttöpääoman prosentin kehitys tarkastelujaksolla.

Kuvio 19. Toimialan käyttöpääomaprocentti vuosilta 2009–2014. (Finnvera tilinpäätöstilastot 2015.)

Vuonna 2009 kohdeyrityksen käyttöpääoman prosentti oli 7,5 %, joka oli hivenen alle toimialan mediaanitason. Vuonna 2010 tunnusluku nousi arvoon 9,2 % mutta pysyi kuitenkin edelleen alle mediaanitason. Vuonna 2011 käyttöpääoman-% laski jo lähes alakvartiilin tasolle arvoon 2,9 %, josta se kuitenkin seuraavan vuonna palasi lähelle mediaanitasoa arvoon 7,3 %. Vuosina 2013 ja 2014 käyttöpääoman prosentti on pysynyt tasaisesti reilun 5 prosentin tasossa ollen alakvartiilin ja mediaanin välimaastossa.

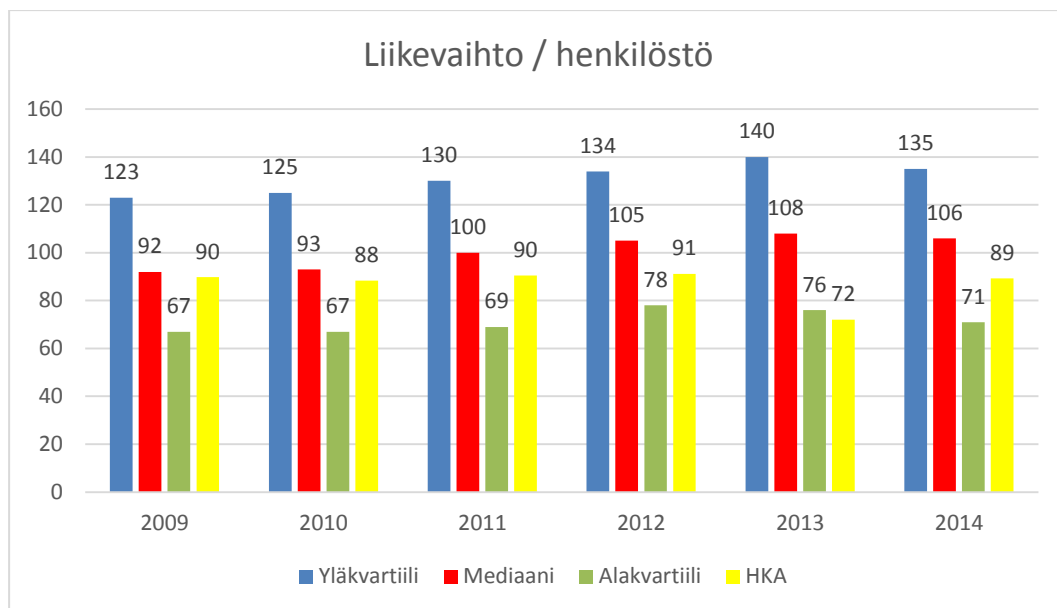
Kuten aiemmin mainittu, lähtökohtaisesti käyttöpääoman prosentti tulisi olla suhteellisen pieni, jolloin toimintaan ei sitoutuisi kohtuuttomia määriä resursseja. Kohdeyrityksellä käyttöpääoma on pysynyt alle toimialan mediaanitason jokaisena vuonna ja vakiintunut viime vuosina 5 prosentin tasolle. Kohdeyrityksen käyttöpääoman tason voidaan sanoa olevan suhteellisen hyvällä mallilla.

Kuvio 20. Toimialan vaihto-omaisuus/liikevaihto-prosentti vuosilta 2009–2014. (Finnvera tilinpäätöstilastot 2015.)

Vaihto-omaisuuden suhteuttaminen liikevaihtoon kertoo kuinka monta prosenttia liikevaihdosta sitoutuu varastoon. Kuviossa 20 on kuvattuna toimialan vaihto-omaisuus suhteutettuna liikevaihtoon. Vuonna 2009 kohdeyrityksen liikevaihdosta sitoutui varastoon 1,3 %. Lukema oli lähes toimialan alakvartiilitasoa. Luku pysyi käytännössä muuttumattomana seuraavat kolme vuotta, ollen edelleen alakvartiilitason tuntumassa. Vuonna 2013 varaston arvo suhteessa liikevaihtoon moninkertaistui ja kasvoi yli mediaanitason lukemaan 4,8 %. Syynä tähän olivat heikko vuosi liiketoiminnassa, sekä tarkemmin tehty inventaario, jolloin varaston kirjanpidollinen arvo kasvoi. Vuonna 2014 suhdeluku lähti jälleen laskuun ja asetuen lähes toimialan mediaanitasolle.

Kohdeyrityksen varaston suhteessa liikevaihtoon voidaan arvioida olleen hyvällä tasolla vuodesta 2009 vuoteen 2012. Tällöin vain reilu prosentti liikevaihdosta oli kiinni varastossa. Vuosina 2013 ja 2014 suhdeluku ylitti toimialan mediaanitason, joten tällöin tunnusluvun voidaan sanoa olleen vähintäänkin tyydyttävällä tasolla.

Kuvio 21. Toimialan liikevaihto/henkilöstö vuosilta 2009–2014. (Finnvera tilinpäätöstilastot 2015.)

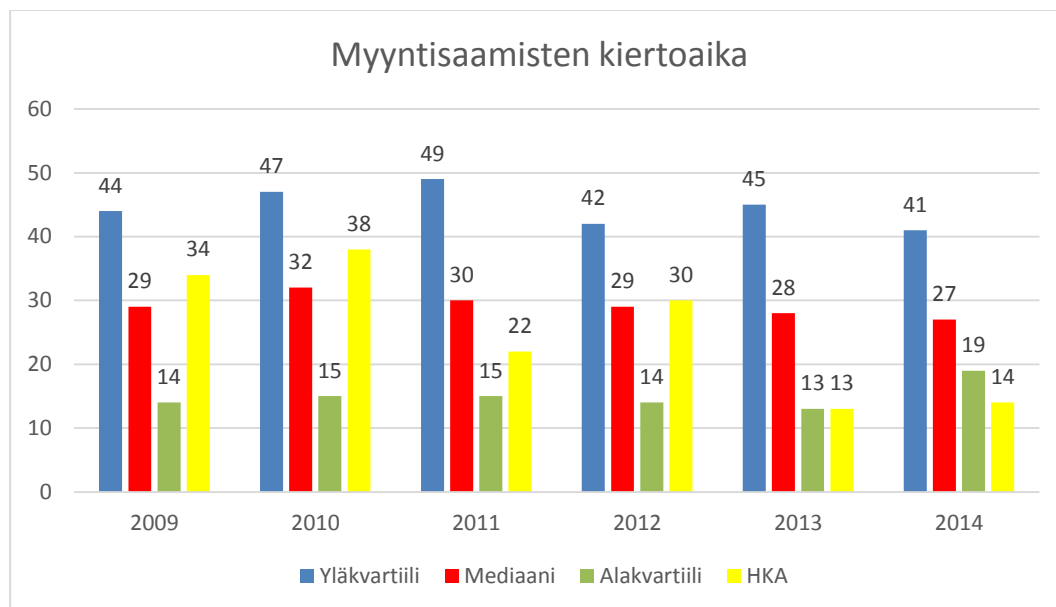
Tunnusluku mittaa kuinka paljon keskimäärin yksi yrityksen henkilö tuottaa liikevaihtoa. Yleisesti tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan yritysten kesken. Kuviossa 21 nähdään suhteutettuna liikevaihto henkilöstön määrään.

Vuonna 2009 kohdeyritys tuotti 90 tuhatta euroa liikevaihtoa jokaista työntekijää kohti. Tällä arvolla sijoituttiin aivan toimialan mediaanitason tuntumaan. Vuosina 2010- 2012 liikevaihdon osuus jokaista työntekijää kohden pysyi samana. Samaan aikaan kuitenkin toimialan luvut nousivat, joten mediaanitaso nousi vuodelta kauemmaksi ja alakvartiilitaso lähemmäksi. Vuoden 2013 heikko tulos ja samaan aikaan tapahtunut kahden uuden työntekijän hankinta, romahdutti myös tämän tunnusluvun alle alakvartiilitason. Vuonna 2014 tunnusluvun arvo palasi takaisin noin 90 000 euron tasolle per työntekijä ja päälle alakvartiilitason.

Tunnusluvulle ei ole annettu ohjearvoja vaan vertailu tapahtuu muihin saman toimialan yrityksiin. Tällöin voidaan päätellä, että yrityksen tuottavuus henkilöä kohden ei ole noussut tarkastelu vuosien aikana lainkaan. Toki viisi henkilöä on vuosien aikana tullut lisää, jolloin liikevaihto jakaantuu useammalle henkilölle. Toimialan luvut ovat kuitenkin nousseet tasaisesti jokaisena vuonna, joten parannettavaa tällä alueella mahdollisesti on.

4.6 Kiertoaika

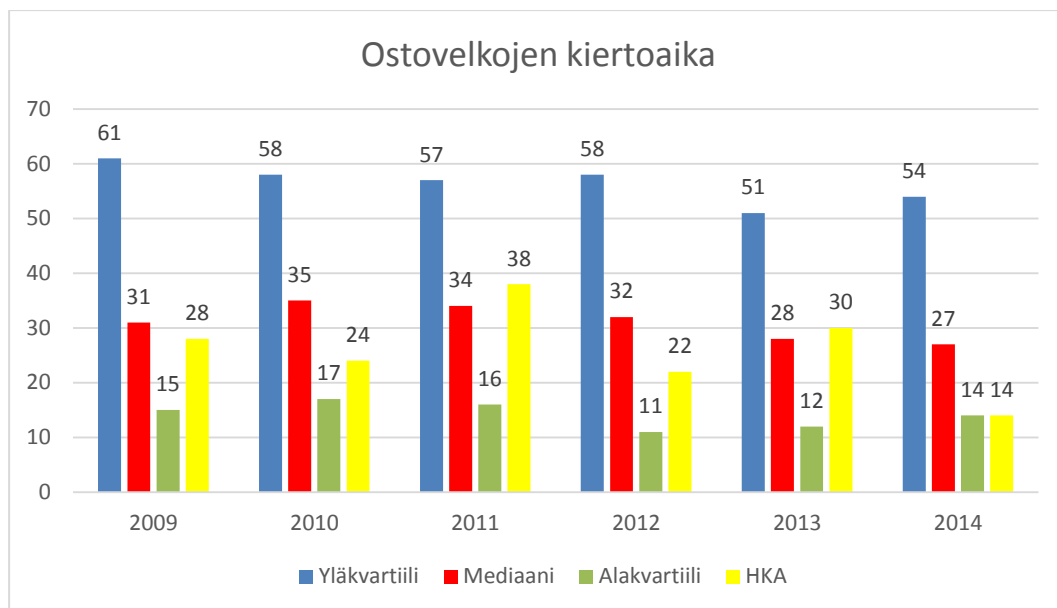
Myyntisaamisten kiertoaika ilmoittaa, kuinka monta päivää yrityksen liikevaihto on keskimäärin saamisina, ennen kuin se saadaan rahana kassaan. Kuvio 22 näyttää toimialan myyntisaamisten kiertoajan kehityksen tarkastelujaksolla.

Kuvio 22. Toimialan myyntisaamisten kiertoaika vuosilta 2009–2014. (Finnvera tilinpäätöstilastot 2015.)

Vuonna 2009 kohdeyrityksen myyntisaamisten kiertoaika oli noin 34 päivää. Tämä ylitti toimialan mediaanitason. Vuonna 2010 myyntisaamisten kiertoaika nousi 38 päivään ollen edelleen yli toimialan mediaanin. Vuonna 2011 kiertoaika saatiin laskemaan alle mediaanitason 22 päivään, josta se kuitenkin seuraavana vuonna palasi mediaanin tasolle 30 päivään. 2013 ja 2014 kiertoaika tippui ensin alakvartiilin tasolle ja seuraavana vuonna jopa sen alle. Näinä vuosina myyntisaamisten kiertoaika oli parhaimmillaan kohdeyrityksen kannalta.

Peruseriaatteena voidaan ajatella, että mitä nopeammin myyntisaatavat kiertävät, sitä paremmin yrityksen perintä toimii. Tehokkaalla myyntisaamisten kierrolla yritys voi parantaa rahoituksensa riittävyyttä sekä maksukykyisyyttään. Viime vuosina kohdeyritys on pystynyt puolittamaan myyntisaamisten kiertoajan, mikä on erittäin hyvä asia yrityksen kannalta juuri edellämämainituista syistä.

Kuvio 23. Toimialan ostovelkojen kiertoaika vuosilta 2009–2014. (Finnvera tilinpäätöstilastot 2015.)

Ostovelkojen kiertoaika kertoo, kuinka monessa päivässä yrityksen ostot keskimäärin maksetaan. Kuviossa 23 nähdään ostovelkojen kiertoaajan kehitys tarkastelujaksolla. Vuonna 2009 kohdeyrityksen ostovelkojen kiertoaika oli 28 päivää. Tämä oli lähellä toimialan mediaanitasoa, joka oli tuolloin 31 päivää. Vuonna 2010 ostovelkojen kiertoaika nopeutui 24 päivään ja oli toimialan alakvartiilin ja mediaanin välillä. Vuonna 2011 kohdeyrityksen kiertoaika kasvoi mediaanitason yli 38 päivään, josta heti seuraavana vuonna laski siihen mennessä alimpaan tasoon 22 päivään. Vuosina 2013 ja 2014 kävi samoin kuin kahtena edellisellä; ensin tunnusluku nousi mediaanitason yli, josta seuraavana jälleen uudelle ennätystasolle 14 päivän kiertoaikaan. Vuoden 2014 arvo oli täsmälleen sama kuin toimialan alakvartiilin.

Mitä nopeammin ostovelat kiertävät, sitä nopeammin yritys on pystynyt hoitamaan ostovelkansa ja hyödyntämään mahdollisia käteisalennuksia. Yleisesti pidetään hyvänä, että ostovelkojen kierto olisi hivenen korkeampi kuin myyntisaamisten. Tämä siksi, että tavarantoimittajalta saadulla luotolla voidaan rahoittaa asiakkaiden luototusta ja osaa juoksevista menoista. Tällä hetkellä kohdeyrityksen kiertoaikat ovat täsmälleen samat, joten siltä osin kohdeyrityksen tilanne on vähintäänkin hyvällä mallilla.

4.7 Trendianalyysi

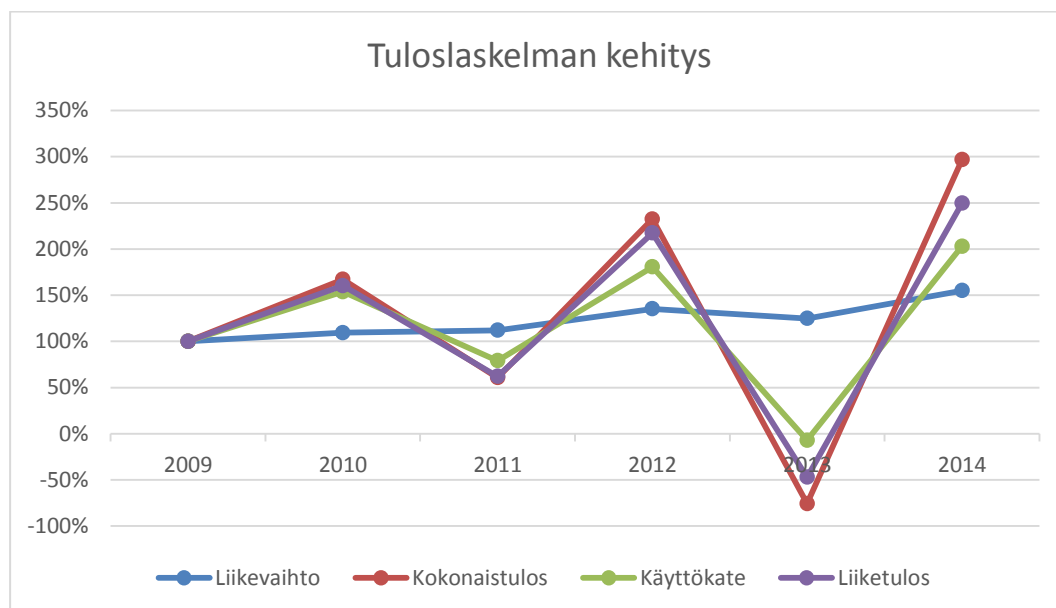
Trendianalyysia varten laaditaan prosenttilukumuotoinen tilinpäätös erä kerrallaan siten, että kunkin erän varhaisimman vuoden arvoksi asetetaan 100 ja erän myöhempinä vuosina toteutuvia arvoja verrataan perusvuoteen. Taulukossa 8 on kuvattuna trendianalyysin tuloslaskelma tarkastelujaksolta.

Taulukko 8. Trendianalyysin tuloslaskelma

Trendianalyysi tuloslaskelma	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liikevaihto	100 %	109 %	112 %	135 %	125 %	155 %
Liiketoiminnan muut tuotot	-	-	-	-	-	-
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	100 %	109 %	112 %	135 %	125 %	155 %
Aine- ja tarvikekäyttö	100 %	105 %	111 %	105 %	108 %	132 %
Ulkopuoliset palvelut	-	100 %	91 %	224 %	96 %	581 %
Henkilöstökulut	100 %	105 %	107 %	141 %	145 %	144 %
Liiketoiminnan muut kulut	100 %	115 %	137 %	181 %	189 %	201 %
Valmisteveraston muutos	100 %	207 %	-300 %	873 %	10919 %	-1662 %
Käyttökate	100 %	154 %	79 %	181 %	-7 %	203 %
Suunnitelman mukaiset poistot	100 %	140 %	113 %	107 %	73 %	109 %
Liiketulos	100 %	160 %	62 %	217 %	-47 %	250 %
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksi	-	-	-	-	-	-
Muut korko- ja rahoitustuotot	100 %	75 %	105 %	90 %	71 %	17 %
Korkokulut ja muut rahoituskulut	100 %	64 %	78 %	55 %	86 %	85 %
Kurssierot	-	-	-	-	-	-
Välittömät verot	100 %	166 %	63 %	216 %	0 %	156 %
Nettotulos	100 %	167 %	61 %	232 %	-76 %	297 %
Satunnaiset tuotot	-	-	-	-	-	-
Satunnaiset kulut	-	-	-	-	-	-
Kokonaistulos	100 %	167 %	61 %	232 %	-76 %	297 %
Poistoeron muutos	-	-	-	-	-	-
Tilikauden tulos	100 %	167 %	61 %	232 %	-76 %	297 %

Tuloslaskelman trendianalyysia tarkastellessa huomataan, että liikevaihto on vuodesta 2009 vuoteen 2014 mennessä kasvanut 55 %. Nousua on tehty jokaisena vuonna tasaisesti lukuunottamatta 2013 vuoden notkahdusta. Kokonaistulos, käyttökate ja liiketulos ovat kasvaneet vuosien 2009 ja 2014 vertailussa reilusti. Käyttökate on kaksinkertaistunut, liiketulos 2,5 kertaistunut ja kokonaistulos kolminkertaistunut. Hyvien ja huonojen vuosien vaihtelueron huomaa näiden erien sisällä selvästi, kuten kuviosta 24 nähdään. Liikevaihdollisesti taantunut vuosi 2011 ja heikko vuosi 2013 tiputtavat vertailuarvot reilusti alle vuoden 2009 tason. Hyvät

vuodet (2010, 2012 ja 2014) taas nousevat selkeästi vuoden 2009 tason yli.

Kuvio 24. Trendianalyysi tuloslaskelman kehityksestä.

Kulujen osalta kasvua on myös tapahtunut. Eniten ovat välillä 2009–2014 kasvaneet liiketoiminnan muut kulut, joiden määrä on kaksinkertaistunut. Aine- ja tarvikekäytön kasvu oli vuotta 2014 lukuunottamatta hyvin vähäistä verrattuna vuoden 2009 arvoihin mutta reilu liikevaihdon kasvu vuonna 2014 kasvatti osaltaan myös tarvikekäytön määrää sinä vuonna. Ulkopuolisia palveluita ei vielä 2009 ollut, vaan vertailua tehdään vuoden 2010 arvoihin. Ulkopuolisten palveluiden määrä vuonna 2014 oli viisinkertaistunut verrattuna vuoteen 2010. Myös liikevaihdollisesti hyvän vuoden 2012 ulkopuoliset palvelut olivat yli kaksinkertaiset vertailuarvoon verrattuna. Huonot vuodet 2011 ja 2013 tiputtivat taas ulkopuolisten palveluiden määrän hivenen alle vertailutason. Henkilöstökulujen osalta kasvu oli maltillista vuodet 2010–11, kunnes vuonna 2012 henkilöstökulujen määrä oli lähes 1,5-kertainen vertailuarvoihin nähden. Henkilöstökulujen määrä on kuitenkin vakiintunut seuraavina vuosina tälle tasolle, eikä merkittävää kasvua ole enää tapahtunut. Korkokulut sekä –tuotot ovat molemmat laskeneet vuoden 2009 tasosta. Korkokuluja on enää vuonna 2014 85 % vuoden 2009 määrästä sekä korkotuottoja vain 17 %. Näiden erien määrät ovat kuitenkin todella pieniä eikä vaihteiluilla ole suurta merkitystä yrityksen toimintaan.

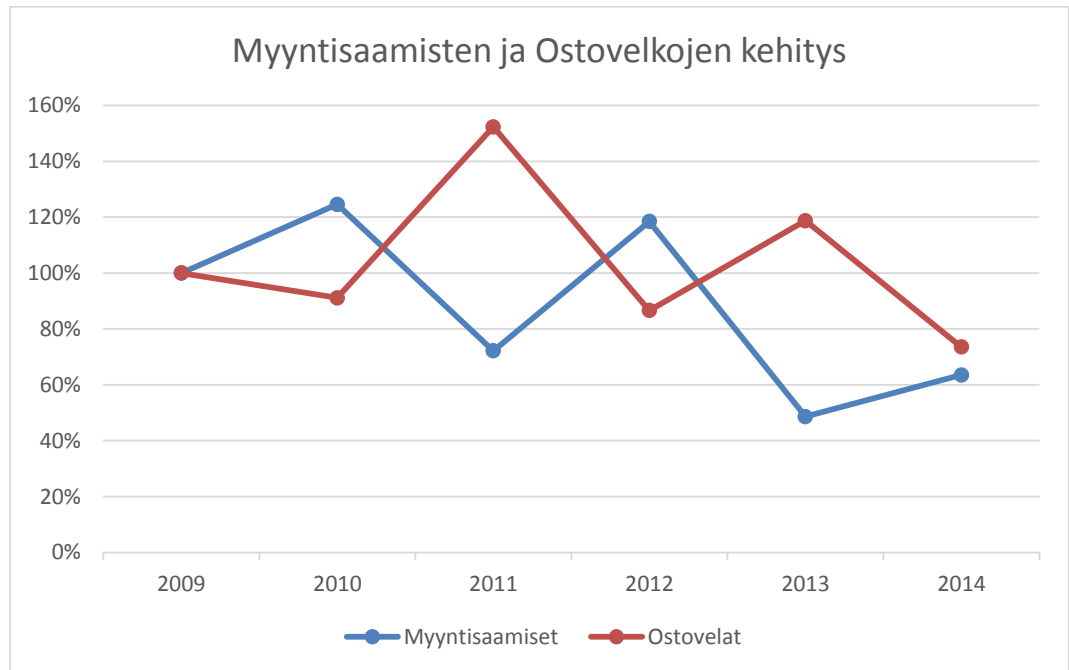
Seuraavaksi tarkastellaan trendianalyysin tasetta. Taulukossa 9 on kuvattuna trendianalyysin tase tarkastelujaksolla.

Taulukko 9. Trendianalyysin tase

Trendianalyysi tase vastaavaa	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pysyvät vastaavat						
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	100 %	75 %	147 %	98 %	131 %	259 %
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	100 %	142 %	110 %	104 %	124 %	101 %
Leasingomaisuus	-	-	100 %	177 %	146 %	-
Vaihtuvat vastaavat						
Vaihto-omaisuus yhteensä	100 %	107 %	97 %	125 %	476 %	423 %
Myyntisaamiset	100 %	125 %	72 %	118 %	49 %	64 %
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä						
Rahat ja pankkisaamiset	100 %	103 %	143 %	148 %	117 %	182 %
Vastaavaa yhteensä	100 %	118 %	125 %	148 %	127 %	140 %
Trendianalyysi tase vastattavaa						
Oma pääoma						
Osakepääoma	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Kertyneet voittovarot	100 %	116 %	142 %	131 %	155 %	121 %
Tilikauden tulos	100 %	167 %	61 %	232 %	-76 %	297 %
Vieras pääoma						
Lainat rahoituslaitoksilta	100 %	158 %	109 %	39 %	67 %	30 %
Leasingvastuut	-	-	100 %	177 %	146 %	-
Lyhytaikainen vieras pääoma						
Lainat rahoituslaitoksilta	-	-	-	100 %	219 %	221 %
Ostovelat	100 %	91 %	152 %	87 %	119 %	74 %
Muu koroton vieras pääoma	100 %	111 %	101 %	135 %	121 %	153 %
Koroton vieras pääoma yhteensä	100 %	107 %	111 %	125 %	120 %	136 %
Vastattavaa yhteensä	100 %	118 %	125 %	148 %	127 %	140 %

Taseen trendianalyysiä tarkastellessa nähdään, että aineettomien hyödykkeiden määrä on kasvanut yli 2,5 kertaisesti vuosien 2009 ja 2014 välillä. Samalla aikavälillä aineelliset hyödykkeet eivät ole kasvaneet käytännössä ollenkaan. Aineettomien hyödykkeiden kasvu johtuu atk-ohjelmien uusista lisenssimaksuista, kun taas aineellisten hyödykkeiden arvonlasku johtuu tehdyistä poistoista. Vaihto-omaisuuden osalta vuosi 2013 oli merkittävä, sillä tuolloin vaihto-omaisuuden määrä lähes viisinkertaistui vuoden 2009 tasosta. Syynä tähän oli huonosti kulkenut liiketoiminta ja tarkemmin tehty inventaario edellisvuosiin nähden. Vuonna 2014 vaihto-omaisuuden määrä laski mutta on edelleen yli nelinkertainen verrattuna vuoteen 2009.

Myyntisaamisten ja ostovelkojen vertailussa nähdään, että molempien määrää on laskenut vuoteen 2014. Myyntisaamia on 64 % ja ostovelkoja 74 % vuoden 2009 tasosta. Huomattavaa on myös se, että heikkoina vuosina 2011 ja 2013 ostovelkojen määrä on suurempi kuin myyntisaamisten. Hyvinä vuosina taas myyntisaamia on enemmän kuin ostovelkoja lukuunottamatta vuotta 2014, jolloin molemmat erät olivat matalalla tasolla. Myyntisaamisten ja ostovelkojen vuosivaihtelua havainnollistaa kuvio 25.

Kuvio 25. Trendianalyysi myyntisaamisten ja ostovelkojen kehityksestä

Kertyneitä voittovaroja on tullut vuosittain lisää vuoteen 2012 asti. Lasku tällöin johtui edellisvuoden pienestä voitosta suhteessa annettuihin osinkoihin. Voittovarat nousivat jälleen seuraavana vuonna mutta myös romahtivat heti perään. Syynä oli vuoden 2013 tappiollinen tulos sekä tarkastelujakson suurimmat maksetut osingot. Voittovarojen ohella rahat ja pankkisaamiset ovat kasvaneet vuosittain lukuunottamatta vuoden 2013 laskua. Vuonna 2014 rahat ja pankkisaamiset olivat lähes kaksinkertaistuneet vuoden 2009 tasosta.

4.8 Kassavirtalaskelma

Kassavirtalaskelmalla selvitetään yhden tilikauden kassavirrat sillä tarkkuudella kuin ne ovat selvitettävissä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen avulla. Taulukossa 10 nähdään kohdeyrityksen kassavirtalaskelma.

Taulukko 10. Kassavirtalaskelma

Kassavirtalaskelma	2010	2011	2012	2013	2014
Liiketulos	43470	16822	58905	-12765	67653
+ Poistot ja arvonalentumiset	18976	15284	14506	9854	14788
= Käyttökate	62446	32106	73410	-2911	82441
-/+ Toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys	-8826	35438	-16257	12444	12445
+/- Pakollisten varausten lisäys/vähennys	-	-	-	-	-
= Toimintajäämä	53620	67544	57154	9533	94886
+ Rahoitustuotot	152	212	182	144	33
- Rahoituskulut	-1194	-1451	-1027	-1608	-1588
- Verot	-11048	-4195	-14405	0	-10387
+/- Satunnaiset tuotot/kulut	-	-	-	-	-
= Rahoitusjäämä	41530	62110	41903	8068	82944
-/+ Investoinnit (netto)	-34892	-4194	-11287	-18312	-7982
-/+ Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lisäys/vähennys	-	-	-	-	-
= Investointijäämä	6638	57916	30617	-10244	74962
+/- Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys/vähennys	8579	-7313	-10294	4153	-5587
+/- Lyhytaikaisen korollisen vieraan pääoman lisäys/vähennys	0	0	2531	3006	49
+/- Pääomalainojen lisäys/vähennys	-	-	-	-	-
+/- Oman pääoman maksullinen lisäys/vähennys (pl. osingonjako)	-	-	-	-	-
- Osingonjako/Yksityiskäyttö	-8200	-15000	-18000	-28000	-8000
-/+ Lainasaamisten lisäys/vähennys	-3833	2000	167	1667	0
= Rahavarojen muutos	3184	37602	5020	-29418	61424
+ Rahavarat tilikauden alussa	94845	98029	135631	140651	111233
- Rahavarat tilikauden lopussa	98029	135631	140651	111233	172658
= 0	0	0	0	0	0

Kassavirtalaskelmassa aluksi selvitetään käyttökate. Käyttökate saadaan selville siten, että liiketulokseen lisätään suoritettut poistot ja arvonalentumiset. Taulukosta selviää, että käyttökate on ollut positiivinen vuotta 2013 lukuunottamatta. Positiivinen käyttökate tarkoittaa sitä, että yrityksen varat riittävät kattamaan toiminnasta koituneet kiinteät kustannukset. Tähän tavoitteeseen kohdeyritys on siis yltänyt vuoden 2013 poikkeusta lukuunottamatta kevyesti.

Käyttökatteeseen lisäämällä kassavirtalaskelman seuraavat erät; toiminnallinen käyttö pääoman lisäys/vähennys ja pakollisten varausten lisäys/vähennys, saadaan tulokseksi toimintajäämä. Kohdeyrityksen toimintajäämä oli jokaisena vuonna positiivinen, mikä on kannattavan yrityksen peruslähtökohta. Vuotta 2013 lukuunottamatta toimintajäämä oli yli 50 000 euroa ollen parhaimmillaan lähes 100 000 euroa vuonna 2014.

Rahoitusjäämä on nettorahoituskulujen, verojen sekä satunnaisten erien jälkeen laskettu jäämä. Positiivinen lukema tarkoittaa yrityksen kykyä maksaa ainakin osan investoinneistaan tulo-rahoituksella ja samalla mahdollisesti lyhentämään velkaa. Negatiivinen rahoitusjäämä puolestaan tarkoittaa velkaantumista. Kohdeyrityksen rahoitusjäämä on jokaisena vuonna positiivinen. Jälleen vuotta 2013 lukuunottamatta, rahoitusjäämä on ollut vähintään 40 000 euroa ja parhaimmillaan hieman yli 80 000 euroa vuonna 2014.

Seuraava tutkittava kohde on investointijäämä. Investointijäämä saadaan selville, kun rahoitusjäämään lisätään investointien nettoarvo sekä sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lisäys/vähennys. Positiivinen investointijäämä osoittaa, että investoinnit on keskimäärin voitu rahoittaa tulo-rahoituksella. Isompiin investointeihin joudutaan yleensä käyttämään myös avustuksia ja velkaa. Kohdeyrityksen investointiarvo oli positiivinen lukuunottamatta vuotta 2013. Tämä kertoo siitä, että yritys on pystynyt rahoittamaan investointinsa liike-toiminnasta saaduilla tuloilla. Investointijäämässä on aiempia jäämiä suurempi hajonta vuosien välillä, kun vaihteluväli sijoittuu vuoden 2013 -10 000 eurosta vuonna 2014 jääneen 75 000 euron välille.

Kun kassavirtalaskelman viimeiset erät lisätään investointijäämään, saadaan selville rahavarojen lopullinen muutos. Kirjausten lopputulokseksi kassavirtalaskel-

ma saa arvon nolla. Taulukosta 10 nähdään, että likvidit varat ovat kasvaneet vuotta 2013 lukuunottamatta vuosittain. Kaikki vuodet huomioiden suurin vaihteluväli on jälleen vuosien 2013 (-30 000€) ja 2014 (60 000€) välillä. Vuoden 2013 isoa negatiivista arvoa selittää tarkastelujakson suurimmat maksetut osingot, jotka olivat 28 000 euroa.

4.9 Johtopäätökset

Kaiken kaikkiaan kohdeyritys menestyi melko hyvin toimialavertailussa. Yleisesti kohdeyritys oli kannattavuudeltaan mediaanitasoa. Tosin sijoitetun- ja kokonaispääoman tuoton osalta kohdeyritys ylsi jopa toimialan yläkvartiiliin. Vakavaraisuuden osalta päästiin myös hyviin tuloksiin, kun omavaraisuus oli mediaanin ja yläkvartiilin välimaastossa ja velkaantuneisuus vähäisimmän alakvartiilin tasoa. Maksukykyisyys oli melko tarkalleen toimialan mediaanitasoa, eli sen voidaan sanoa olleen riittävällä tasolla. Tehokkuuden osalta jäi hieman parannettavaa toimintaan sitoutunutta käyttöpääomaa lukuunottamatta. Vaihto-omaisuuden määrää tulisi hieman pystyä vähentämään sekä käytettävissä olevan henkilöstön käyttöä tehostamaan. Kiertoaikojen osalta kohdeyritys on erinomaisella tasolla, sillä se hoitaa maksunsa nopeasti ja saa myös itse saamisensa alakvartiilitason nopeudella.

Trendianalyysillä nähdään, että yritys on kehittänyt toimintaansa nousujohteisesti. Liikevaihto on lähes jatkuvasti kasvanut, eivätkä kulut ole kasvaneet merkittävästi enempää suhteessa liikevaihtoon. Kohdeyritys on pystynyt kasvattamaan rahoja- ja pankkisaamisia vuosittain samalla kun velkojen määrä on vähentynyt vuosittain merkittävästi. Sekä myyntisaamisten että ostovelkojen tasoa on pystytty laskemaan viime vuosina, mikä osaltaan parantaa yrityksen toimintaa.

Kassavirtalaskelmassa selvitettiin, että yrityksen liiketoiminnallaan saadut tuotot riittävät vuoden 2013 poikkeusta lukuunottamatta kattamaan niin toiminta- rahoitus kuin investointijäämät. Kohdeyritys on pystynyt kasvattamaan rahavarantojaan vuosittain ja kassavirtalaskelman perusteella voidaan päätellä, että yrityksen toiminta on ollut kannattavalla pohjalla koko tarkastelujakson ajan.

5 YHTEENVETO

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää kohdeyrityksen taloudellista tilaa tilinpäätösanalyysin avulla. Tutkittavat vuodet olivat 2009–2014, jotta yrityksen toiminnasta saataisiin mahdollisimman laaja ja tarkka kuva.

Teoripohja pyrittiin tekemään mahdollisimman kattavaksi, jotta tilinpäätösanalyysistä tietämätön pystyisi myös ymmärtämään työssä käytettäviä menetelmiä ja kaavoja. Teoriaosuus alkoi kirjanpidon perusteista, joiden kautta syvennyttään ensin tilinpäätösanalyysiin yleisesti sekä analyysin erilaisiin variaatioihin. Lopuksi käytiin läpi kattavasti työssä käytettävät tunnusluvut, niiden tarkoitus ja kuinka niitä lasketaan.

Tutkimusosassa kohdeyrityksen tilannetta selvitettiin tunnuslukujen avulla, joita vertailtiin saman toimialan yritysten vastaaviin tunnuslukuihin. Tavoitteena oli saada selville yrityksen taloudellinen tilanne ja samalla verrata, kuinka hyvin kohdeyritys pärjää verrattuna muihin toimialan yrityksiin. Tunnuslukujen kautta saatiin tietoa kohdeyrityksen kannattavuudesta, maksuvalmiudesta, vakavaraisuudesta, tehokkuudesta sekä erilaisista kiertoajoista. Käytetyt tunnusluvut valikoitiin siten, että niille löytyi myös samalta toimialalta vertailuarvot. Lisäksi kohdeyrityksen tilasta tehtiin trendianalyysi sekä kassavirtalaskelma, joiden kautta saatiin lisää tietoa yrityksen aikaisemmasta toiminnasta.

Työ tehtiin Excel-taulukkolaskentaohjelman avulla. Työlle lisäarvoa antaa se, että sitä on tarkoitus pystyä jatkossa täydentämään vaivattomasti ja siten hyödyntämään myös tulevana vuosina.

Työn tavoitteet täyttyivät kokonaisuudessaan hyvin. Työtä tehdessä perehdyttiin laajasti tilinpäätösanalyysin teoriaan ja sen kautta pystyttiin laskemaan ja tulkitsemaan tunnusluvuista saatua informaatiota. Kohdeyrityksen kannalta saatiin paljon tärkeää tietoa menneiden vuosien toiminnasta ja sitä kautta voidaan nähdä mahdollisia kehityskohteita ja puutteita.

Kannattavuutta tarkasteltaessa yritys pärjää toimialan mediaanin tasolla käyttökateen ja eri voittoprosenttien kohdalla. Sijoitetun- ja kokonaispääoman tuotto on

hyvällä tasolla ja kohdeyritys yltääkin toimialan yläkvartiilin tasolle näiden tunnuslukujen osalta.

Vakavaraisuuden osalta kohdeyritys on hyvällä tasolla, sillä sen omavaraisuusaste on yli 40 % ja velkaantuneisuus toimialan alakvartiilin tuntumassa. Maksuvalmius on toimialan mediaanitasoa ja kokonaisuudessaan suhteellisen hyvällä tasolla, kun current ratio pääsee arvosteluasteikolla keskimäärin tyydyttävään ja quick ratio hyvään arvoon.

Tehokkuuden osalta yritys pärjää keskimäärin toimialan mediaanitasoa vastaavasti. Sitoutunut käyttöpääoma on hyvällä tasolla verrattuna toimialaan mutta vaihtomaisuuden sekä liikevaihto suhteutettuna henkilöstön määrään osalta jäädään hivenen alan mediaanitasosta. Kiertoaikojen osalta yritys pääsee erinomaisiin tuloksiin, sillä yritys hoitaa ostovelkansa erittäin nopeasti ja viime vuosina myös myyntisaamisten perintä on tehostunut toimialan alakvartiilin tasolle.

Kokonaisuudessaan yrityksen toiminta on ollut tunnuslukujen valossa hyvää ja vahvasti toimialan mediaanin tasolla. Parhaiden tunnuslukujen kohdalla, joita olivat kiertoaajat sekä sijoitetun- ja kokonaispääoman tuotot, päästiin aivan toimialan huipputasolle. Yrityksen tämän hetkinen varallisuus on sen verran hyvällä tasolla, että se kestäisi muutaman huonomman vuoden vaarantamatta yrityksen toimintaa.

Tulevaisuudessa eniten parannettavaa olisi tehokkuudessa, sillä yrityksellä olisi kokonsa puolesta mahdollista saada aikaan entistäkin parempaa tulosta. Lisäksi eri töistä saatavien katteiden seurantaan ja kirjaamisiin voisi tulevaisuudessa parantaa, jotta oltaisiin tarkasti perillä siitä mitä kukin työtehtävä tuottaa.

Validiteetilla eli tutkimuksen pätevyydellä ja luotettavuudella tarkoitetaan tutkimusmenetelmän kykyä selvittää sitä, mitä ollaan tutkimassa. Yleisesti validiteetin laskeminen ja arvioiminen on helppoa: mittaustulosta verrataan vain todelliseen tietoon mitattavasta ilmiöstä. Tämä ajattelutapa on yhteydessä positiiviseen näkemykseen, jossa tutkimusmenetelmien avulla tavoitellaan totuutta vain empiiristen havaintojen, kokeiden ja mittausten avulla. (Virtuaali ammattikorkeakoulu 2015.)

”Jos mittaustulokset osoittavat, että saatu tieto vastaa vallalla olevaa teoriaa tai pystyy sitä tarkentamaan ja parantamaan, silloin tulos on validi. Käytännössä ongelma on siinä, että mittausten ulkopuolelle jäävää, todellista tietoa ei yleensä ole käytettävissä.” (Virtuaali ammattikorkeakoulu 2015.)

Tämä tutkimus on hyvin todennäköisesti validi, koska sen pohjana ovat yleisesti käytetyt ja selkeät laskentakaavat. Vertailussa käytetyistä tiedoista ei ole kuitenkaan aivan täyttä varmuutta, onko Finnvera tehnyt niihin esimerkiksi tarvittavia oikaisuja. Pääasia kuitenkin on, että kohdeyrityksen luvut pitävät paikkansa ja niiden kautta tehdyt päätelmät ovat perusteltuja.

Analysoinnin osalta tulkintaan vaikuttaa tekijän omat päätelmät sekä olemassa olevan tiedon pohjalta saadut arviointimenetelmät. Mahdollista on, että joku toinen tutkija voisi päätyä erilaisiin päätelmiin lukujen pohjalta. Analysointiin käytettävä näkökulma tai vaatimukset voivat tällöin muuttaa saatuja johtopäätöksiä. Jatkotutkimuksena kohdeyrityksen tilaa voitaisiin tutkia tässä työssä käyttämättömillä analyysimenetelmillä ja näin saada mahdollisesti uutta tietoa yrityksen tilasta.

LÄHTEET

Painetut lähteet:

Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy. Tilinpäätöstiedot 2009-2014.

Kallunki, Jukka-Pekka & Kytönen, Erkki 2002. Uusi tilinpäätösanalyysi, 3.painos. Talentum Media Oy, Helsinki.

Leppiniemi, Jarmo, 2014. Tilinpäätäjän käsikirja, 2. painos. Talentum, Helsinki

Leppiniemi, Jarmo & Kykkänen, Tapani, 2007. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta, 5. painos. WSOYpro, Helsinki.

Leppiniemi, Jarmo & Walden, Risto, 2009. Tilinpäätös- ja verosuunnittelu 10. painos. WSOYpro, Helsinki.

Mäkinen, Irma & Stenbacka, Juha & Söderström, Terttu, 2005. Tulos, tase ja verotus, 3. painos. WSOY, Helsinki.

Niskanen Jyrki & Niskanen Mervi, 2004. Tilinpäätösanalyysi, 2. painos. Edita Prima Oy, Helsinki

Salmi, Ilari, 2006. Mitä tilinpäätös kertoo? 4. painos. Edita Prima Oy, Helsinki.

Yritystutkimusneuvottelukunta ry 2011. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi, 8.painos. Gaudeamus, Helsinki

Elektroniset lähteet:

Finnvera Oyj, 2015, Finnveran tilinpäätöstilastot, 43210 Sähköasennus. Viitattu: 30.03.2015. Saatavissa: <http://www2.toimialaonline.fi>

Hämeenkiinteistöautomaatio 2015. Viitattu 28.04.2015. Saatavissa: <http://www.hameenkiinteistoautomaatio.fi/>

Leppiniemi, Jarmo & Kaisanlahti, Timo, 2015. Liikekirjanpito. PDF-julkaisu. Talentum, Helsinki. Talentum e-aineistot. Luettu 16.03.2015. Saatavissa myös painettuna versiona.

Leppiniemi, Jarmo & Leppiniemi, Raili & Kaisanlahti, Timo, 2012. Tilinpäätöksen tulkinta. PDF-julkaisu. Talentum, Helsinki. Talentum e-aineistot. Luettu 16.03.2015. Saatavissa myös painettuna versiona.

Leppiniemi, Jarmo & Lounasmeri, Sari, 2015. Yritysrahoitus. PDF-julkaisu. Talentum, Helsinki. Talentum e-aineistot. Luettu 21.04.2015. Saatavissa myös painettuna versiona.

Talousverkko 2014. Mitkä on tase ja mitä se kertoo? Viitattu: 10.03.2015.

Saatavissa:

<http://www.talousverkko.fi/blog/mika-on-tase-ja-mita-se-kertoo/> Uusi tilinpäätösanalyysi

Verohallinto 2011. Kirjanpito, tilikausi ja verovuosi. Viitattu: 09.03.2015.

Saatavissa:

http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/

Liik-

keen_ja_ammattinharjoittaja/Perustaminen/Kirjanpito_tilikausi_ja_verovuosi(9362).

Virtuaali ammattikorkeakoulu. Tutkimuksen validiteetti. Viitattu 28.04.2015.

Saatavissa: <http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojaksot>

[/0709019/1193463890749/1193464185783/1194413809750/1194415367669.html](http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojaksot/0709019/1193463890749/1193464185783/1194413809750/1194415367669.html)

Virtuaali ammattikorkeakoulu. Kvantitatiivisen analyysin perusteet. Viitattu

28.04.2015. Saatavissa:

<http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojaksot/0709019/1193463890749/>

[1193464131489/1194289328583/1194289824724.html](http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojaksot/0709019/1193463890749/1193464131489/1194289328583/1194289824724.html)

LIITTEET

Liite 1. Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy virallinen tuloslaskelma

Tilinpäätös vuosi	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liikevaihto	808132	883825	904855	1093037	1008144	1251978
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	3699	0	1755	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-319561	-334069	-356053	-334923	-345788	-420681
Varastojen lisäys / vähennys	329	679	-988	2869	35897	-5464
Ulkopuoliset palvelut	0	-6054	-5515	-13538	-5842	-35198
	-319232	-339444	-362556	-345592	-315733	-461343
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-271179	-285829	-293157	-379823	-384862	-390309
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-52411	-55404	-54875	-74669	-84227	-78070
Muut henkilösivukulut	-16440	-16581	-17091	-23715	-23332	-21864
	-340030	-357814	-365122	-478207	-492421	-490243
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-13520	-18976	-15284	-14506	-9854	-14788
	-13520	-18976	-15284	-14506	-9854	-14788
Liiketoiminnan muut kulut	-108243	-124122	-148770	-195827	-204655	-217951
Liikevoitto (-tappio)	27107	43470	16822	58905	-12765	67653
Rahoitustuotot ja -kulut						
Muut korko- ja rahoitusluotot						
Muilta	202	152	212	182	144	33
Korkokulut ja muut rahoituskulut						
Muille	-1873	-1194	-1451	-1027	-1608	-1588
	-1670	-1043	-1239	-845	-1465	-1554
Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	25437	42428	15583	58059	-14230	66099
Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	25437	42428	15583	58059	-14230	66099
Tuloverot						
Tilikauden verot	-6659	-11048	-4195	-14405	0	-10387
Tilikauden voitto (tappio)	18777	31380	11388	43654	-14230	55711

Liite 2. Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy virallinen tase

Vastaavaa	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pysyvät vastaavat						
Aineettomat hyödykkeet						
Aineettomat oikeudet	1799	1349	2640	1755	2362	4662
	1799	1349	2640	1755	2362	4662
Aineelliset hyödykkeet						
Koneet ja kalusto	39212	55577	43197	40862	48713	39608
	39212	55577	43197	40862	48713	39608
	41011	56927	45837	42618	51076	44270
Vaihtuvat vastaavat						
Vaihto-omaisuus						
Valmiit tuotteet / tavarat	10230	10909	9921	12790	48687	43223
	10230	10909	9921	12790	48687	43223
Saamiset						
Lyhytaikaiset						
Myyntisaamiset	74823	93204	53975	88617	36363	47520
Lainasaamiset	0	3833	1833	1667	0	0
Muut saamiset	1393	1544	5413	1397	1774	5172
Siirtosaamiset	3685	1833	7732	7214	4565	2454
	79901	100415	68953	98894	42702	55145
Rahat ja pankkisaamiset	94845	98029	135631	140651	111233	172658
	184976	209352	214506	252336	202623	271026
Vastaavaa Yhteensä	225987	266279	260343	294954	253698	315296

Vastattavaa						
Oma pääoma						
Osakepääoma						
Osakepääoma	8000	8000	8000	8000	8000	8000
	8000	8000	8000	8000	8000	8000
Edellisten tilikausien voitto	64938	75515	91895	85283	100938	78708
Tilikauden voitto (tappio)	18777	31380	11388	43654	-14230	55711
	91715	114895	111283	136938	94708	142419
Vieras pääoma						
Pitkäaikainen						
Lainat rahoituslaitoksilta	14882	23461	16148	5854	10006	4420
	14882	23461	16148	5854	10006	4420
Lyhytaikainen						
Lainat rahoituslaitoksilta	0	0	0	2531	5537	5586
Ostovelat	24548	22364	37382	21256	29148	18049
Muut velat	27809	31858	21542	29488	17139	28833
Siirtovelat	67031	73701	73988	98887	97160	115989
	119389	127923	132911	152163	148984	168457
	134271	151384	149059	158016	158990	172877
Vastattavaa yhteensä	225987	266279	260343	294954	253698	315296

Liite 3. Hämeen Kiinteistöautomaatio oikaistu tuloslaskelma

Tilinpäätösvuosi	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liikevaihto	808132	883825	904855	1093037	1008144	1251978
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	3699	0	1755	0
Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot	-319561	-334069	-356053	-334923	-345788	-420681
Varaston muutos	329	679	-988	2869	35897	-5464
Ulkopuolisten palveluiden ostot	0	-6054	-5515	-13538	-5842	-35198
Henkilöstökulut	-340030	-357814	-365122	-478207	-492421	-490243
Liiketoiminnan muut kulut	-108243	-124122	-148770	-195827	-204655	-217951
Käyttökate	40627	62446	32106	73410	-2911	82441
Poistot ja arvonalentumiset	-13520	-18976	-15284	-14506	-9854	-14788
Liiketulos	27107	43470	16822	58905	-12765	67653
Rahoitustuotot	202	152	212	182	144	33
Rahoituskulut	-1873	-1194	-1451	-1027	-1608	-1588
Tulos ennen veroja	25437	42428	15583	58059	-14230	66099
Oikaistut tuloverot	-6659	-11048	-4195	-14405	0	-10387
Nettotulos	18777	31380	11388	43654	-14230	55711
Tilikauden voitto/tappio	18777	31380	11388	43654	-14230	55711

Liite 4. Hämeen Kiinteistöautomaatio oikaistu tase

Vastaavaa	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pysyvät vastaavat						
Aineettomat hyödykkeet	1799	1349	2640	1755	2362	4662
Aineelliset hyödykkeet	39212	55577	43197	40862	48714	39608
Leasingomaisuus			22874	40439	33304	
Vaihtuvat vastaavat						
Vaihto-omaisuus	10230	10909	9921	12790	48687	43223
Lyhytaikaiset saamiset	79901	100415	68953	98894	42702	55145
Rahat ja pankkisaamiset	94845	98029	135631	140651	111233	172658
Vastaavaa Yhteensä	225987	266279	283216	335393	287003	315296

Vastattavaa	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Oma pääoma						
Osakepääoma	8000	8000	8000	8000	8000	8000
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	64938	75515	91895	85283	100938	78708
Tilikauden voitto (tappio)	18777	31380	11388	43654	-14230	55711
Vieras pääoma						
Pitkäaikainen vieras pääoma						
Lainat rahoituslaitoksilta	14882	23461	16148	5854	10006	4420
Leasingvastuut	0	0	22874	40439	33304	
Lyhytaikainen vieras pääoma						
Lainat rahoituslaitoksilta	0	0	0	2531	5537	5586
Koroton vieras pääoma	119389	127923	132911	149632	143447	162870
Vastattavaa yhteensä	225987	266279	283216	335393	287003	315296

Liite 5/1. Finnveran toimialatilastot

Tilinpäätöstilastot 2009	Havainnot lkm	Yläkvartiili	Mediaani	Alakvartiili
Tilinpäätösanalyysien/yritysten lukumäärä, kpl	229	-	-	-
Liikevaihto, 1000 €	227	1268	411	131
Liikevaihdon muutos, %	186	28,4	-0,8	-21,7
Henkilöstöä keskimäärin, kpl	229	11	5	1
Liikevaihto/henkilö, 1000€	229	123	92	67
Käyttökate, %	229	13,7	6,9	0,0
Liiketulos, %	229	10,6	4,9	-0,8
Nettotulos, %	229	8,0	2,3	-3,1
Rahoitustulos, %	229	10,8	4,6	-1,1
Kokonaispääoman tuotto-%	229	31,8	13,2	-0,7
Sijoitetun pääoman tuotto-%	229	53,8	22,5	-6,0
Omavaraisuusaste %	229	49,0	25,0	0,2
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	229	36,8	24,4	16,7
Current ratio	226	2,1	1,4	1,0
Quick ratio	229	1,8	1,1	0,7
Käyttöpääoman, %	229	15,1	8,9	2,5
Vaihto-omaisuus/liikevaihto %	229	12,1	3,6	0,6
Myyntisaamisten kierto, pv	229	44	29	14
Ostovelkojen kierto, pv	229	61	31	15

Tilinpäätöstilastot 2010	Havainnot lkm	Yläkvartiili	Mediaani	Alakvartiili
Tilinpäätösanalyysien/yritysten lukumäärä, kpl	234	-	-	-
Liikevaihto, 1000 €	231	1228	381	158
Liikevaihdon muutos, %	188	30,7	5,1	-11,8
Henkilöstöä keskimäärin, kpl	234	12	4	2
Liikevaihto/henkilö, 1000€	234	125	93	67
Käyttökate, %	234	11,3	5,3	0,0
Liiketulos, %	234	8,9	3,3	-0,7
Nettotulos, %	234	6,1	2	-2,6
Rahoitustulos, %	234	8,3	3,8	-0,8
Kokonaispääoman tuotto-%	234	21,6	8,0	-1,8
Sijoitetun pääoman tuotto-%	234	40,2	16,4	-4
Omavaraisuusaste %	234	41,4	19,8	-0,6
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	234	41,4	26,2	17,6
Current ratio	231	2,2	1,4	1,1
Quick ratio	231	1,7	1,1	0,7
Käyttöpääoman, %	234	18,4	10,1	3,0
Vaihto-omaisuus/liikevaihto %	234	12,8	5,4	0,7
Myyntisaamisten kierto, pv	234	47	32	15
Ostovelkojen kierto, pv	234	58	35	17

Liite 5/2. Finnveran toimialatilastot

Tilinpäätöstilastot 2011	Havainnot lkm	Yläkvartiili	Mediaani	Alakvartiili
Tilinpäätösanalyysien/yritysten lukumäärä, kpl	252	-	-	-
Liikevaihto, 1000 €	251	1371	393	154
Liikevaihdon muutos, %	189	53,7	21,3	-2,0
Henkilöstöä keskimäärin, kpl	252	12	4	2
Liikevaihto/henkilö, 1000€	252	130	100	69
Käyttökate, %	252	13,3	5,8	1,7
Liiketulos, %	252	10,7	3,7	0,0
Nettotulos, %	252	7,5	2,4	-0,8
Rahoitustulos, %	252	9,8	4,3	0,7
Kokonaispääoman tuotto-%	252	28,1	10,4	1,0
Sijoitetun pääoman tuotto-%	252	49,6	19	1,5
Omavaraisuusaste %	252	41,8	21,3	2,8
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	252	39,8	24,0	16,0
Current ratio	249	2,1	1,4	1
Quick ratio	249	1,8	1,1	0,7
Käyttöpääoman, %	252	16,9	9,0	2,8
Vaihto-omaisuus/liikevaihto %	252	9,8	3,9	0,7
Myyntisaamisten kierto, pv	252	49	30	15
Ostovelkojen kierto, pv	252	57	34	16

Tilinpäätöstilastot 2012	Havainnot lkm	Yläkvartiili	Mediaani	Alakvartiili
Tilinpäätösanalyysien/yritysten lukumäärä, kpl	225	-	-	-
Liikevaihto, 1000 €	223	1450	447	168
Liikevaihdon muutos, %	182	52,7	11,7	-12,6
Henkilöstöä keskimäärin, kpl	225	13	4	2
Liikevaihto/henkilö, 1000€	225	134	105	78
Käyttökate, %	225	10,7	5,6	0,9
Liiketulos, %	225	9,2	3,5	-0,1
Nettotulos, %	225	7,0	2,0	-1,5
Rahoitustulos, %	225	9,0	4,0	0,0
Kokonaispääoman tuotto-%	225	24,6	9,9	0,0
Sijoitetun pääoman tuotto-%	225	44,6	19	0,0
Omavaraisuusaste %	225	41,7	19,5	2,5
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	225	36,9	22,6	16
Current ratio	222	2,0	1,4	1,0
Quick ratio	222	1,8	1,1	0,7
Käyttöpääoman, %	225	14,8	8,6	3,0
Vaihto-omaisuus/liikevaihto %	225	10,7	3,7	0,4
Myyntisaamisten kierto, pv	225	42	29	14
Ostovelkojen kierto, pv	225	58	32	11

Liite 5/3. Finnveran toimialatilastot

Tilinpäätöstilastot 2013	Havainnot lkm	Yläkvartiili	Mediaani	Alakvartiili
Tilinpäätösanalyysien/yritysten lukumäärä, kpl	190	-	-	-
Liikevaihto, 1000 €	189	1477	597	141
Liikevaihdon muutos, %	163	37,0	3,8	-18,3
Henkilöstöä keskimäärin, kpl	190	12	5	2
Liikevaihto/henkilö, 1000€	190	140	108	76
Käyttökate, %	190	10,6	5,5	1,4
Liiketulos, %	190	8,0	3,2	0,1
Nettotulos, %	190	5,8	1,9	-0,9
Rahoitustulos, %	190	8,2	4,1	0,4
Kokonaispääoman tuotto-%	190	24,6	7,6	0,8
Sijoitetun pääoman tuotto-%	190	45,7	14,2	1,1
Omavaraisuusaste %	190	48,4	23,3	5,0
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	190	39,7	25	17,1
Current ratio	190	2,1	1,4	1,1
Quick ratio	190	1,9	1,1	0,7
Käyttöpääoman, %	190	15,6	8,8	3,7
Vaihto-omaisuus/liikevaihto %	190	9,2	3,2	0,6
Myyntisaamisten kierto, pv	190	45	28	13
Ostovelkojen kierto, pv	190	51	28	12

Tilinpäätöstilastot 2014	Havainnot lkm	Yläkvartiili	Mediaani	Alakvartiili
Tilinpäätösanalyysien/yritysten lukumäärä, kpl	47	-	-	-
Liikevaihto, 1000 €	47	1727	768	217
Liikevaihdon muutos, %	44	38,8	12,5	-15,4
Henkilöstöä keskimäärin, kpl	47	14	6	2
Liikevaihto/henkilö, 1000€	47	135	106	71
Käyttökate, %	47	11,7	5,9	1,9
Liiketulos, %	47	10,2	4,2	1,4
Nettotulos, %	47	6,5	2,8	0,3
Rahoitustulos, %	47	8,9	4,9	0,8
Kokonaispääoman tuotto-%	47	21,5	14,6	3,8
Sijoitetun pääoman tuotto-%	47	41,1	25,3	6,0
Omavaraisuusaste %	47	59,9	35,8	11,0
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	47	30,5	19,0	12,1
Current ratio	47	2,6	1,6	1,1
Quick ratio	47	2,1	1,4	0,7
Käyttöpääoman, %	47	14,1	9,0	3,7
Vaihto-omaisuus/liikevaihto %	47	9,0	2,9	0,0
Myyntisaamisten kierto, pv	47	41	27	19
Ostovelkojen kierto, pv	47	54	27	14

Liite 6/1. Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy tunnusluvut

Kannattavuuden tunnusluvut

2009:

$$\text{Käyttökateprosentti} = \frac{40\,627\text{€}}{808\,132\text{€}} * 100\% = 5,0\%$$

$$\text{Liiketulosprosentti} = \frac{27\,107\text{€}}{808\,132\text{€}} * 100\% = 3,4\%$$

$$\text{Nettotulosprosentti} = \frac{18\,777\text{€}}{808\,132\text{€}} * 100\% = 2,3\%$$

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti =

$$\frac{[18\,777\text{€} + (-1\,873\text{€}) + (-6\,659\text{€})]}{106\,598\text{€}} * 100\% = 25,6\%$$

Kokonaispääoman tuotto prosentti =

$$\frac{[18\,777\text{€} + (-1\,873\text{€}) + (-6\,659\text{€})]}{225\,987\text{€}} * 100\% = 12,1\%$$

2010:

$$\text{Käyttökateprosentti} = \frac{62\,446\text{€}}{883\,825\text{€}} * 100\% = 7,1\%$$

$$\text{Liiketulosprosentti} = \frac{43\,470\text{€}}{883\,825\text{€}} * 100\% = 4,9\%$$

$$\text{Nettotulosprosentti} = \frac{31\,380\text{€}}{883\,825\text{€}} * 100\% = 3,6\%$$

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti =

$$\frac{[31\,380\text{€} + (-1\,194\text{€}) + (-11\,048\text{€})]}{114\,538\text{€}} * 100\% = 38,1\%$$

Kokonaispääoman tuotto prosentti =

$$\frac{[31\,380\text{€} + (-1\,194\text{€}) + (-11\,048\text{€})]}{246\,133\text{€}} * 100\% = 17,7\%$$

Liite 6/2. Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy tunnusluvut

2011:

$$\text{Käyttökateprosentti} = \frac{32\,106\text{€}}{904\,855\text{€} + 3\,699\text{€}} * 100\% = 3,5\%$$

$$\text{Liiketulosprosentti} = \frac{16\,822\text{€}}{904\,855\text{€} + 3\,699\text{€}} * 100\% = 1,9\%$$

$$\text{Nettotulosprosentti} = \frac{11\,388\text{€}}{904\,855\text{€} + 3\,699\text{€}} * 100\% = 1,3\%$$

Sijoitetun pääoman tuotto-% =

$$\frac{[11\,388\text{€} + (-1\,451\text{€}) + (-4\,195\text{€})]}{133\,404\text{€}} * 100\% = 12,8\%$$

Kokonaispääoman tuotto-% =

$$\frac{[11\,388\text{€} + (-1\,451\text{€}) + (-4\,195\text{€})]}{274\,748\text{€}} * 100\% = 6,2\%$$

2012:

$$\text{Käyttökateprosentti} = \frac{73\,410\text{€}}{1\,093\,037\text{€}} * 100\% = 6,7\%$$

$$\text{Liiketulosprosentti} = \frac{58\,905\text{€}}{1\,093\,037\text{€}} * 100\% = 5,4\%$$

$$\text{Nettotulosprosentti} = \frac{43\,654\text{€}}{1\,093\,037\text{€}} * 100\% = 4,0\%$$

Sijoitetun pääoman tuotto-% =

$$\frac{[43\,654\text{€} + (-1\,027\text{€}) + (-14\,405\text{€})]}{156\,182\text{€}} * 100\% = 37,8\%$$

Kokonaispääoman tuotto-% =

$$\frac{[43\,654\text{€} + (-1\,027\text{€}) + (-14\,405\text{€})]}{309\,305\text{€}} * 100\% = 19,1\%$$

Liite 6/3. Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy tunnusluvut

2013:

$$\text{Käyttökateprosentti} = \frac{-2\,911\text{€}}{1\,008\,144\text{€} + 1\,755\text{€}} * 100\% = -0,3\%$$

$$\text{Liiketulosprosentti} = \frac{-12\,765\text{€}}{1\,008\,144\text{€} + 1\,755\text{€}} * 100\% = -1,3\%$$

$$\text{Nettotulosprosentti} = \frac{-14\,230\text{€}}{1\,008\,144\text{€} + 1\,755\text{€}} * 100\% = -1,4\%$$

Sijoitetun pääoman tuottoprosentti =

$$\frac{[14\,230\text{€} + (-1\,608\text{€}) + (-\text{€})]}{166\,346\text{€}} * 100\% = -7,6\%$$

Kokonaispääoman tuottoprosentti =

$$\frac{[14\,230\text{€} + (-1\,608\text{€}) + (-\text{€})]}{311\,198\text{€}} * 100\% = -4,1\%$$

2014:

$$\text{Käyttökateprosentti} = \frac{82\,441\text{€}}{1\,251\,978\text{€}} * 100\% = 6,6\%$$

$$\text{Liiketulosprosentti} = \frac{67\,653\text{€}}{1\,251\,978\text{€}} * 100\% = 5,4\%$$

$$\text{Nettotulosprosentti} = \frac{55\,711\text{€}}{1\,251\,978\text{€}} * 100\% = 4,4\%$$

Sijoitetun pääoman tuottoprosentti =

$$\frac{[55\,711\text{€} + (-1\,588\text{€}) + (-10\,387\text{€})]}{158\,542\text{€}} * 100\% = 42,7\%$$

Kokonaispääoman tuottoprosentti =

$$\frac{[55\,711\text{€} + (-1\,588\text{€}) + (-10\,387\text{€})]}{301\,149\text{€}} * 100\% = 21,5\%$$

Vakavaraisuuden tunnusluvut

2009:

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{91\,715\text{€}}{225\,987\text{€}} * 100\% = 40,6\%$$

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuusprosentti} = \frac{134\,271\text{€}}{808\,132\text{€}} * 100\% = 16,6\%$$

Liite 6/4. Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy tunnusluvut

2010:

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{114\,895\text{€}}{266\,279\text{€}} * 100\% = 43,1 \%$$

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus} = \frac{151\,384\text{€}}{883\,825\text{€}} * 100\% = 17,1 \%$$

2011:

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{111\,283\text{€}}{283\,216\text{€}} * 100\% = 39,3 \%$$

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus} = \frac{171\,933\text{€}}{904\,855\text{€}} * 100\% = 19,0 \%$$

2012:

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{136\,938\text{€}}{335\,393\text{€}} * 100\% = 40,8 \%$$

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus} = \frac{198\,455\text{€}}{1\,093\,037\text{€}} * 100\% = 18,2 \%$$

2013:

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{94\,707\text{€}}{287\,003\text{€}} * 100\% = 33,0 \%$$

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus} = \frac{192\,293\text{€}}{1\,008\,144\text{€}} * 100\% = 19,1 \%$$

2014:

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{142\,419\text{€}}{315\,296\text{€}} * 100\% = 45,2 \%$$

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus} = \frac{172\,877\text{€}}{1\,251\,978\text{€}} * 100\% = 13,8 \%$$

Maksukykyisyyden tunnusluvut

2009:

$$\text{Quick Ratio} = \frac{174\,745\text{€}}{119\,389\text{€}} = 1,46$$

$$\text{Current Ratio} = \frac{184\,976\text{€}}{119\,389\text{€}} = 1,55$$

Liite 6/5. Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy tunnusluvut

2010:

$$\text{Quick Ratio} = \frac{198\,443\ \text{€}}{127\,923\ \text{€}} = 1,55$$

$$\text{Current Ratio} = \frac{209\,352\ \text{€}}{127\,923\ \text{€}} = 1,64$$

2011:

$$\text{Quick Ratio} = \frac{204\,584\ \text{€}}{155\,785\ \text{€}} = 1,31$$

$$\text{Current Ratio} = \frac{214\,506\ \text{€}}{155\,785\ \text{€}} = 1,38$$

2012:

$$\text{Quick Ratio} = \frac{239\,545\ \text{€}}{192\,602\ \text{€}} = 1,24$$

$$\text{Current Ratio} = \frac{252\,336\ \text{€}}{192\,602\ \text{€}} = 1,31$$

2013:

$$\text{Quick Ratio} = \frac{153\,936\ \text{€}}{182\,288\ \text{€}} = 0,84$$

$$\text{Current Ratio} = \frac{202\,623\ \text{€}}{182\,288\ \text{€}} = 1,11$$

2014:

$$\text{Quick Ratio} = \frac{227\,803\ \text{€}}{168\,457\ \text{€}} = 1,35$$

$$\text{Current Ratio} = \frac{271\,026\ \text{€}}{168\,457\ \text{€}} = 1,61$$

Liite 6/6. Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy tunnusluvut

Tehokkuuden tunnusluvut

2009:

$$\text{Käyttöpääomaprocentti} = \frac{(10\,230\text{€} + 74\,823\text{€} - 24\,548\text{€})}{808\,132\text{€}} * 100\% = 7,5\%$$

$$\text{Vaihto-omaisuus / Liikevaihto} = \frac{10\,230\text{€}}{808\,132\text{€}} * 100\% = 1,3\%$$

$$\text{Liikevaihto / Henkilöstö} = \frac{808\,132\text{€}}{9} = 89\,792\text{€}$$

2010:

$$\text{Käyttöpääomaprocentti} = \frac{(10\,909\text{€} + 93\,204\text{€} - 22\,364\text{€})}{883\,825\text{€}} * 100\% = 9,2\%$$

$$\text{Vaihto-omaisuus / Liikevaihto} = \frac{10\,909\text{€}}{883\,825\text{€}} * 100\% = 1,2\%$$

$$\text{Liikevaihto / Henkilöstö} = \frac{883\,825\text{€}}{10} = 88\,383\text{€}$$

2011:

$$\text{Käyttöpääomaprocentti} = \frac{(9\,921\text{€} + 53\,975\text{€} - 37\,382\text{€})}{904\,855\text{€}} * 100\% = 2,9\%$$

$$\text{Vaihto-omaisuus / Liikevaihto} = \frac{9\,921\text{€}}{904\,855\text{€}} * 100\% = 1,1\%$$

$$\text{Liikevaihto / Henkilöstö} = \frac{904\,855\text{€}}{10} = 90\,486\text{€}$$

2012:

$$\text{Käyttöpääomaprocentti} = \frac{(12\,790\text{€} + 88\,617\text{€} - 21\,256\text{€})}{1\,093\,037\text{€}} * 100\% = 7,3\%$$

$$\text{Vaihto-omaisuus / Liikevaihto} = \frac{12\,790\text{€}}{1\,093\,037\text{€}} * 100\% = 1,2\%$$

$$\text{Liikevaihto / Henkilöstö} = \frac{1\,093\,037\text{€}}{12} = 91\,086\text{€}$$

Liite 6/7. Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy tunnusluvut

2013:

$$\text{Käyttöpääomaprocentti} = \frac{(48\,687\text{€} + 36\,363\text{€} - 29\,148\text{€})}{1\,008\,144\text{€}} * 100\% = 5,5\%$$

$$\text{Vaihto-omaisuus / Liikevaihto} = \frac{48\,687\text{€}}{1\,008\,144\text{€}} * 100\% = 4,8\%$$

$$\text{Liikevaihto / Henkilöstö} = \frac{1\,008\,144\text{€}}{14} = 72\,010\text{€}$$

2014:

$$\text{Käyttöpääomaprocentti} = \frac{(43\,223\text{€} + 47\,520\text{€} - 18\,049\text{€})}{1\,251\,978\text{€}} * 100\% = 5,8\%$$

$$\text{Vaihto-omaisuus / Liikevaihto} = \frac{43\,223\text{€}}{1\,251\,978\text{€}} * 100\% = 3,5\%$$

$$\text{Liikevaihto / Henkilöstö} = \frac{1\,251\,978\text{€}}{14} = 89\,427\text{€}$$

Kiertoaikojen tunnusluvut

2009:

$$\text{Myyntisaamisten kiertoaika} = \frac{74\,823\text{€}}{808\,132\text{€}} * 365 = 34$$

$$\text{Ostovelkojen kiertoaika} = \frac{24\,548\text{€}}{319\,561\text{€}} * 365 = 28$$

2010:

$$\text{Myyntisaamisten kiertoaika} = \frac{93\,204\text{€}}{883\,825\text{€}} * 365 = 38$$

$$\text{Ostovelkojen kiertoaika} = \frac{22\,364\text{€}}{340\,123\text{€}} * 365 = 24$$

2011:

$$\text{Myyntisaamisten kiertoaika} = \frac{53\,975\text{€}}{904\,855\text{€}} * 365 = 22$$

$$\text{Ostovelkojen kiertoaika} = \frac{37\,382\text{€}}{361\,568\text{€}} * 365 = 38$$

Liite 6/8. Hämeen Kiinteistöautomaatio Oy tunnusluvut

2012:

$$\text{Myyntisaamisten kiertoaika} = \frac{88\,617\text{€}}{1\,093\,037\text{€}} * 365 = 30$$

$$\text{Ostovelkojen kiertoaika} = \frac{21\,256\text{€}}{348\,461\text{€}} * 365 = 22$$

2013:

$$\text{Myyntisaamisten kiertoaika} = \frac{36\,363\text{€}}{1\,008\,144\text{€}} * 365 = 13$$

$$\text{Ostovelkojen kiertoaika} = \frac{29\,148\text{€}}{351\,630\text{€}} * 365 = 30$$

2014:

$$\text{Myyntisaamisten kiertoaika} = \frac{47\,519\text{€}}{1\,251\,978\text{€}} * 365 = 14$$

$$\text{Ostovelkojen kiertoaika} = \frac{18\,049\text{€}}{455\,879\text{€}} * 365 = 14$$